

המפתח

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא
י"ז בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

האזנה

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

עם 'לקוטי-תפלות' על הפרשה

- לעשות מהתורה: 'תפלות' - ולהעלות שעשועים כאלו להשם-יתברך שלא עלו לפניו מימות עולם -

גליון 107

פרשת ויקרא תשב"א

"ויקרא אל משה" (ויקרא א. א)

א. ח"א רפב - ודע: שיש בכל דור ודור 'רועה', והוא בחינות 'משה', שהוא 'רעיא-מהימנא', וזה ה'רועה' הוא עושה 'משפן'.

ודע: שתנוקות של בית רבן מקבלים "הבל-פיהם שאין בו הטא" (שבת קיט:), מזה ה'משפן'.

ועל-כן "התינוק בשמתחיל לקרות ולהפנס בתורה, הוא מתחיל מן: ויקרא אל משה" (ויקרא א. א - ויקרא-רבה ז. ב), שהוא "אל"ף זעירא" (זהר ויחי רלד: רלט. ויקרא ד: מצורע נג:) - פי 'ויקרא' מדבר מגמר הקמת המשפן, שאז קראו השם-יתברך והתחיל לדבר עמו מה'משפן', ועל-כן משם מתחילין ה'תינוקות', פי משם מקבלין 'הבל-פיהם' כנ"ל, ומשם מתחילין לקרות ולהפנס לתוך התורה.

ודע: ש'כל הצדיקים שבדור', כל אחד ואחד הוא בחינת 'רועה', פי בכל אחד ואחד יש בו בחינת 'משה'.

וכל אחד ואחד לפי בחינתו עושה בחינת 'משפן', שמשם מקבלין ה'תינוקות', 'הבל-פיהם' כנ"ל.

וכל אחד לפי בחינתו, לפי בחינת ה'משפן' שעושה, כמזכר יש לו 'תינוקות' שמקבלין משם.

נמצא: שיש לכל אחד ואחד מצדיקי-הדור, סך 'תינוקות' שמקבלין 'הבל-פיהם' ממנו - כל אחד לפי בחינתו.

אך לידע כל זאת, דהינו: לדעת כל צדיק וצדיק, איזה הם התינוקות השייכים לו! וכמה הם מקבלין ממנו! ולידע כל הבחינות שיש בזה! והדור שיבוא מהם עד הסוף! - דע: מי שיוכל לעשות 'נגונים', דהינו: ללקט ה'נקודות-טובות' שנמצא בכל אחד מישראל, אפלו ב'פושעי-ישראל' - הוא רואה ויודע אצל איזה צדיק הם מקבלין 'הבל-פיהם'.

(עי' 'חיי-מוהר"ן' לג'נט-קסז; 'מיי-מוהרנ"ת' ח"א כו).

[עי' 'אל"ף זעירא' על-פי תורת 'אזמרה' ו'נקודות-טובות' - עין ב'לקוטי-הלכות' ערוגי-תחומין' ז. ו].

"אדם פי יקריב מכם קרבן לה', מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" (ויקרא א. ב)

- ענין ה'קרבנות' -

ב. ח"א ט, ב - "ישראל מפרנסים לאביהם שבשמים" (זהר ויקרא ז: - עלידי ה'קרבנות') -

בתפלתם, כמו שכתוב (תהלים קה, י): "ויעמידה ליעקב לחק, ו"חק לשנא דמזונא הוא" (ביצה טז), ו"אין עמידה אלא תפלה" (ברכות ו:).

ג. ח"א יד, ח - כשמוחזיר ה'פבוד' לשרשו, ל"יראה' - אז נשלם פגמי היראה, וזוכה לשלום. ועל ידי היראה, זוכה לשלום בעצמיו.

וכשיש שלום בעצמיו - אז יכול להתפלל. כי עקר התפלה על ידי היראה, בבחינת (משלי לא, ל): "אשה יראת ה' היא תתהלל", כי התפלה במקום קרבן (ברכות כו: תנחומא וישלח ט; זהר שמות כ:), וב'קרבן' פתיב בה (ויקרא כא, יח): "כל אשר בו מום לא יקרב".

וכש'אין בו מום', הינו: "באתרא דאית דחילא" (זהר יתרו עט). - אזי יקרב לעבד עבודתו תמה.

ועל ידי תפלה - זוכה לשלום הכללי, הינו שלמות העולמות - כי על שם זה תפלה נקרא 'קרבן' (תפלה במקום קרבן). ברכות כו: שלחן ערוך ארחתיים צח, ד) - על שם קרוב העולמות לשלמותו.

[ביזהר' ויקרא ה. - האי דאקרי 'קרבן', קירוב' מבעי ליה, או קריבות, מאי קרבן?! - 'קרבן' מאינון פתרון קדישין, דמתקריבי בלהו כהן, ומתקשרן דא בך, עד דאתעבידו בלהו חד, ביחודא שלים, לאתקנא שמא קדישא כדקא חזי וכו'.

וב'זהר' ויקרא ח. - ועל דא 'קרבן' אתקריב, מאי 'קרבן'?! - דקא 'חטא' גרים פרודא בחוביה. 'קרבן' קריב' עלמא עלאה בעלמא תתאה, ואתעביד כלא חד].

ד. ח"א נה, אה - עקר ה"מעין החכמה, מן המקדש יצא" (על פי יואל ד, ח) - כי שם היו מקריבין ה'קרבנות', שהם ה'בהמיות' ו'כח הדמיון'. כמו שכתוב (תהלים נא, יט): "זבחי אלקים רוח נשברה" - ש'שבירת הדמיון', הם ה'קרבנות'.

וזה בחינת 'סמיכה' על ה'קרבנות' - כי ה'קרבנות' מביאין מ'בהמות' שהם בחינת 'פח' המדמה' - כי ה'בהמה' יש לה גם כן 'פח המדמה' - וכשאדם הולך אחר ה'מדמה' שבלב, דהינו: אחר 'תאוותיו' חסוֹשֵׁל שואין מ'פח המדמה' - זהו 'מעשה בהמה' ממש.

ועל כן כשאדם חוטא חסוֹשֵׁל, וכל ה'חטאים' באין על ידי 'פח המדמה', שממש נמשכין כל

ה'תאוות' - צריך להביא 'קרבן' מ'בהמות', ולסמך עליו, ולהתודות כל חטאיו על ה'קרבן' בשעת ה'סמיכה'.

ועל ידי זה: נמשכין כל ה'חטאים' וכל 'פח' המדמה, על ה'בהמה' שהיא בחינת 'מדמה'.

ואחר כך: "תבך לסמיכה, שחיטה" (ברכות מב.), ושוחטין ה'בהמה' ל'קרבן' - ועל ידי זה נכנע ונשבר ה'מדמה'.

ה. ח"א נ - כל הפוגם בבגדו, אין יכול להתפלל בבחינת (תהלים לה, י): "כל עצמותי תאמרנה", ואזי "כלבא נחת ואכל קרבנו" (זהר פנחס רכד: תקוני זהר סב: קמ.), הינו: 'תפלתו'. ונתקלקל ה'מח' שב'עצמות' רחמנא ל'צלן.

וכשמתפלל וטועם מתיקות ב'דבורי התפלה', זאת הבחינה נקראת: "כל עצמותי תאמרנה".

ואין יכול לטעם 'מתיקות' בתפלה - אלא כשתקן 'פגם הבגד'. כי "מיין מתיקין" (זהר נשא קכה. ועוד), זה בחינת 'מיין דדכין', "זרע קדש" (ישעיה ו, יג), 'שמירת הבגד'.

ואזי דבוריו מתוקים וטובים, וכשיזצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמרנו (ברכות יג, טו): "השמע לאזנך" וכו' - אזי נכנסים 'מתיקות המיין' לתוך 'עצמותיו', בבחינת (משלי טו, ל): "ושמועה טובה תדשן עצם".

וכש'עצמות' מרגישין 'מתיקות הדבורים', זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה". ואזי 'אריה נחת ואכל קרבנה' (תקוני זהר שם), כי 'עצם זה בחינת אריה' (תקוני זהר שם קמ.).

אבל מי שפגם בבגדו - הוא בבחינת "מיין מרירין" (תקוני זהר פ.), בבחינת (שמות טו, כג): "ולא יכלו לשאת מים ממרה", "מיין מסאבין" (תקוני זהר שם), 'זרע טמא' - אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה", ואזי "כלבא נחת" (תקוני זהר קמ.), שהוא בחינת "מיין מרירין", 'שצווח: הב הב' (תקוני זהר שם סב: קמ. על פי משלי ל, טו).

והוא בחינת: "מרה דאית לה תרי פיות" (תקוני זהר שם קמ.), והוא בחינת (משלי ה, ד): "חרב פיות", בחינת (תקוני זהר שם קמ.): "גיהנם דאית לה תרי פנות שצווחין הב הב".

וְזֶה (תהלים כב, כא): **"הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי, וּמִיד כָּלֵב"** - אָבֵל (שם שם, כב): **"הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אֲרִיָּה"** - הֵינּוּ: **בְּשֵׁ אֲרִיָּה יֵאָכֵל קֶרְבָּנִי, זֶה לִי לִישׁוּעָה.** וְזֶהוּ אָצֵל 'חֶרֶב' וְכָלֵב' כְּתוּב לְשׁוֹן 'הַצִּילָה', וְאָצֵל 'אֲרִיָּה' כְּתוּב 'ישׁוּעָה'.

וְדַע: **שְׁעֵזִי-פָנִים שְׂבִדוּר,** הֵן הֵן ה'פְּלָבִים', כְּמוֹ שְׂכַתוּב (ישעיה נז, יא): **"וְהַפְּלָבִים עֵזִי נַפְשִׁי,"** וְהֵן עוֹמְדִין וְחוֹלְקִים עַל תְּפִלַּת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, שְׁעֵדִין לֹא תִקֵּן בְּרִיתוֹ בְּשִׁלְמוֹת.

[ב'תְּקוּנֵי-זֶהר' סב - קֶרְבָּנָא דְהוּהוּ קָרִיב לִימִינָא, דָּא צְלוּתָא דְשַׁחֲרִית, וְאִם הוּוּ זְכִינּוּ, הֵנָּה נְחִית דִּיִּקְנָא דְאֲרִיָּה וְהוּהוּ מְקַבֵּל קֶרְבָּנָא, וְדָא מִיכָא"ל דְּרִגְוִיָּה חֶסֶד, אִיהוּ הוּהוּ מְקַבֵּל צְלוּתָא דְשַׁחֲרִית. וְאִם לֹא זָכוּ, מַה כְּתוּב בְּקֶרְבָּנָא (שְׁמוֹת כב, ל): **"לְכָלֵב תִּשְׁלִיכוּן אוֹתוֹ,"** דְחָשִׁיב לִיה כְּטָרִיפָה, וּבְגִיזָא דָּא הוּהוּ נְחִית דִּיִּקְנָא דְכָלֵב לְקַבֵּל הַהוּא דוֹרוּנָא וְקֶרְבָּנָא.

וְדָא אִיהוּ 'כָּלֵב' דְאָמַר דוּד עֲלִי-הַשְּׁלוֹם (תהלים כב, כב): **"הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב וְחִידְתִּי."** וְכָל מַלְאָכֵי חֲבֵלָה דְאֵינּוּן כָּלֵבִים, צוּעֻקִים בְּמִשְׁמָרָה תְּנִינָא דְלִילָא, אֵינּוּן צוּנְחִין וְנִבְחִין וְאָמְרִין 'הֵב הֵב, גִּגִּין דְאֵינּוּן מִסְטָרָא דְגִיְהִנָּם סַס-הַמְּנוֹת, דְאִתְמַר בֵּיה (משלי ל, טו): **"לְעֵלּוּקָה שְׁתִּי בְנוֹת הֵב הֵב."**

וּב'תְּקוּנֵי-זֶהר' קמ - בְּרָזָא דְקֶרְבָּנִין, לְכָא אִיהוּ מְזַבַּח דְבֵיה דִּם דְקֶרְבָּנִין, וְעַל דָּא אִתְמַר (שְׁמוֹת כ, כד): **"וְזָבַחְתָּ עֲלָיו."** אִם זָכוּ, אֲרִיָּה הוּהוּ נְחִית לְמִיכָל קֶרְבָּנָא. וְאִי לֹא, כָּלֵבָא נְחִית, וּבָאן אֲתַר כְּבֵד, דְתִקֵּן קֶרֶב גִּיְהִנָּם, דְאִיהִי עֲלוּקָה דְאִית לָה תְּרֵי בְנוֹת הֵב הֵב, כְּמַה דְאִתְּ אָמַר (משלי ל, טו): **"לְעֵלּוּקָה" וְכוּ',** וְכָלֵבָא בְּהוֹן צוּנּוּחַ הֵב הֵב, וּמִרְהָ אִיהִי גִיְהִנָּם, תִּרְבָּא דְמִלְאָד-הַמְּנוֹת, דְאִית לָה תְּרֵי פִיּוֹת כְּגוּנָא דְגִיְהִנָּם, דְאִתְמַר בָּהּ (שם): **"לְעֵלּוּקָה שְׁתִּי בְנוֹת הֵב הֵב."**

כְּגוּנָא דָּא אִתְמַר בְּחֶרֶבָא (שם ה, ד): **"וְאִתְרִיתָה מִרְה כָּלֵעֲנָה חֲדָה כְּחֶרֶב פִּיּוֹת."** וְכַבֵּד אִיהוּ סַמְא"ל, מִרְה סַס-מְנוֹת דִּילֵיה, כְּדִ שְׁלֵטָא מִרְה עַל עֶרְקִין דִּילָה וּמִתְגַּבְּרָא בְּחוּבִין, אִתְמַר בְּפֶרְקִין דְכַבֵּד וּמִרְה, (שְׁמוֹת טו, כג): **"וַיָּבֵאוּ מִרְתָּה, וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתּוֹת מִיָּם מִמֶּרְה כִּי מָרִים הֵם,"** בְּהַהוּא זְמַנָּא אֵינּוּן עֶרְקִין דְלָבָא.

ו. ח"ב ח, ו - עֲלֵי-יָדֵי ה'תְּפִלָּה נְתַפְּרִין ה'עוֹזוֹנוֹת, כִּי **"הַתְּפִלָּה מְכַפֶּרֶת בְּמָקוֹם קֶרְבָּן"** (בְּרִכּוֹת כו: תְּנַחֲמוּ אֶת יִשְׁרָאֵל ט; זֶהר שְׁמוֹת כ:), כְּמוֹ שְׂכַתוּב (ישעיה נז, ז): **"וְהִבִּיאֹתִים אֶל הַר קְדֹשִׁי, וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי, עוֹלְתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם."**

ז. ח"ב מו - מְסִירַת-נַפְשִׁי יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה, כְּגוּן: שְׁנוֹתָן מְמוֹנוּ לְצַדִּיקָה, וְהַמְּמוֹן הוּא הַנַּפְשִׁי, דְהֵינּוּ: שְׁמוֹסֶר-נַפְשׁוֹ בִּיגִיעוֹת וּפְסָנוֹת קִדְּם שְׁמֵרוּיָה הַמְּמוֹן, וְאַחֲרֵיהּ נוֹטֵל הַמְּמוֹן וְנוֹתְנוּ בְּשִׁבְלֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרֵךְ, נִמְצָא מוֹסֶר-נַפְשׁוֹ.

וְכֵן ב'תְּפִלָּה' - אִיתָא ב'מְדַרְשֵׁי-הַנְּעֻלָּם' (זֶהר תְּנִי-שְׁרָה ככד:): **"שְׁהִיא בְּחִינַת 'כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם'"** (תהלים מז, כג), הֵינּוּ 'מְסִירַת-נַפְשִׁי'. כִּי צְרִיךְ יְגִיעָה

גְּדוּלָּה וּמְלַחְמָה גְּדוּלָּה עִם הַמַּחְשְׁבוֹת וְהַבְּלוּלִים, וְתַחֲבִילוֹת לָנוֹס וּלְבָרַח מֵהֶם, וְעַל זֶה נֶאֱמַר: **"כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ" וְכוּ'.** - וְכֵן פּוֹצֵא בְּזֶה.

ח. שִׁיחוֹת-הָרִ"ן יב - אֵלוּ הַרוּצִים לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וּלְכַנֵּס בְּעִבּוֹדַת-הַשָּׁמַיִם, וְאִזִּי יֵשׁ לָהֶם בְּלוּלִים גְּדוּלִים וּמִנִּיעוֹת גְּדוּלוֹת, וְאִינָם יְכוּלִים לְתַת עֶצָה לְנַפְשָׁם אִיךָ לַעֲשׂוֹת, מַחֲמַת גְּדֹל הַבְּלוּלִים וְהַמִּנִּיעוֹת שִׁישׁ לָהֶם. וְכָל מַה שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת בְּעִבּוֹדַת-הַשָּׁמַיִם, קִשָּׁה לָהֶם לַעֲשׂוֹת כְּרָאוּי.

דַּע: שְׁזֶה בְּעֶצְמוֹ שְׁהֵם מְתִינְגֵעִים וְלַהוֹטִים לַעֲשׂוֹת אִיזָה עֲבוּדָה, אוֹ לְקַדֵּשׁ עֶצְמוֹ בְּאִיזָה קִדְשָׁה, אַף-עַל-פִּי שְׂאִינָם יְכוּלִים לְגַמֵּר כְּרָאוּי, זֶה בְּעֶצְמוֹ שְׁהֵם מְתִינְגֵעִים וְלַהוֹטִים אַחַר זֶה, הוּא בְּחִינַת 'קֶרְבָּנוֹת', בְּבְחִינַת (תהלים מז, כג): **"כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם, נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טִבְחָה"**.

וְאִיתָא ב'תְּקוּנֵים' (תְּקוּנֵי-זֶהר נח: נט:): שְׁזֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', שְׁהִיא בְּחִינַת 'קֶרְבָּנוֹת'. הֵינּוּ: כְּשִׁרְוּצִים לְהַתְּפַלֵּל, וְאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ, וּמְבַלְבְּלִין אוֹתוֹ בְּכַמְהָ מִינֵי בְּלוּלִים, וְהוּא צְרִיךְ לְכַמְהָ יְגִיעוֹת בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה. וְאִזִּי אֶפְלוּ אִם אֵינּוּ זוֹכֵה לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי, אַף-עַל-פִּי-כֵן, ה'יְגִיעָה' בְּעֶצְמָהּ שְׁמִינְעָה עֶצְמוֹ בְּכָל כּוֹחַ וּמוֹסֶר-נַפְשׁוֹ לְהַתְּפַלֵּל כְּרָאוּי - זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּחִינַת 'קֶרְבָּנוֹת', בְּחִינַת **"כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ" וְכוּ'.**

וּכְמוֹ-כֵן בְּכָל הַעֲבוּדוֹת וְהַקְּדָשׁוֹת שְׂאִדָּם רוּצָה לְקַדֵּשׁ עֶצְמוֹ, אַף-עַל-פִּי שְׂאִינּוּ זוֹכֵה חֶסֶד-וְשְׁלוֹם לְקַדֵּשׁ עֶצְמוֹ כְּרָאוּי - אַף-עַל-פִּי-כֵן, ה'יְגִיעָה' בְּעֶצְמָהּ וְהִסְפִּירִין וְהַבְּלוּלִים שִׁישׁ לוֹ מִזֶּה מַחֲמַת שְׂרוּצָה וְחַפֵּץ לְקַדֵּשׁ עֶצְמוֹ, רַק שְׂאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ - זֶה בְּעֶצְמוֹ הוּא בְּחִינַת 'קֶרְבָּנוֹת', בְּחִינַת: **"כִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם, נִחַשְׁבָנוּ כְּצֹאן טִבְחָה"**.

עַל-כֵּן עַל הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ תְּמִיד, לִיגַע עֶצְמוֹ בְּעִבּוֹדַת-הַשָּׁמַיִם בְּכָל מַה שְׁיֻכַּל. וְאֵת "כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת, עֲשֵׂה" (קִהְלֵת ט, י), אַף-עַל-פִּי שְׁקִשָּׁה עָלָיו מְאֹד, וְנִדְמָה לוֹ שְׂאִין מְנִיחִין אוֹתוֹ כָּלֵל, וּמְרַחֲקִין אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד, וְאֵינּוּ זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת כְּרָאוּי שׁוֹם דְּבַר שְׁבַקְדָּשָׁה וְכוּ'. אַף-עַל-פִּי-כֵן עָלָיו לַעֲשׂוֹת מַה שְׁיֻכַּל, "וְהוּא הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֵׂה" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים א יט, יג).

[זֶה-לְשׁוֹן תְּקוּנֵי-הַהֶרֶץ הַנִּלְכָּד (נח):] "וְאִם מִתְקַרְבִּין בְּצִלּוֹתֶיךָ לְקוֹדֶשׁ-אֲבִירֵי-הָהוּא, וְסִבְלִין כְּמֵה מִכְתָּשִׁין, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים מד, כג): 'כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם, נְהַשְׁבְּנוּ כְּצֹאן טִבְחָה, אֲתַחֲזִי כְּאֵלֹהֵי הַיְּבֻחָתָה עָלֶיךָ אֶת עוֹלוֹתֶיךָ וְאֶת שְׁלֹמֶיךָ' (שמות כ, כא), הֲדָא שְׂזִיב לֹון מִמִּיתָה דְּמִלְאֲדֵי-הַמָּוֶת".

וְעוֹד שָׁם (ט): "דְּאִינוּן סִבְלִין מִכְתָּשִׁין, כְּמֵה דְּאוּקְמוּהוּ: 'כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם', וְכָל יוֹמָא לֹא מְנִיחִין צִלוֹתֶיךָ, וְכִדִּיק לֹון קוֹדֶשׁ-אֲבִירֵי-הָהוּא בְּכֵמָה מִכְתָּשִׁין, וְאֶמְרִין זֶה לְזֶה בְּצִלּוֹתֶיךָ: קוֹדֶשׁ-אֲבִירֵי-הָהוּא פְּרִיק לֹון מְדִינָא דְּבַעֲרִין וְחִינּוּ דְּאַרְעָא, וְאֶעִיל לֹון לְמַהֲוֵי לֹון חוֹלְקָא בְּמִלְאֲכֵיָא, דְּאִינוּן 'חִיוֹת-הַקֶּדֶשׁ'".

ט. שיחות ה"ר"ן מ - נמצא להלך בפסוק (ויקרא א, ט): "אשה ריח ניהוה לה".

י. חיי-מוהר"ן תיא - התלוצץ מאד מטעמי המצוות שבספר מורה-נבוכים, ואמר: איך יעלה על הדעת, לומר טעמי הכל פאלו על קרבנות וקטרת? - הלא כמה תקונים נוראים עצומים, נעשים בכל העולמות למעלה למעלה עד אין סוף, על-ידי אמירת הקטרת' לבד! [הינו: שאם חסד-שלום בדבריהם המטעים, מה היה מועיל אמירת הקטרת והקרבנות?].

וְאִיךָ יָבוֹא אֶחָד לֹומר שְׁטוֹת כְּזֹה עַל טַעַם הַקֶּטֶרֶת, שְׂמַגִּיעִים עַד מְקוֹם שְׂמַגִּיעִים, שְׂאֵפְלוּ הָאֲמִירָה לְבַד פּוֹעֵל מַה שְׂפּוֹעֵל לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה, כְּמִבְּאֵר בְּזֵהר־הַקֶּדֶשׁ וּבְכַתְבֵי-הָאֲרִיז"ל.

אִךְ בְּאֵמֶת: טַעַם הַקֶּטֶרֶת וְהַקֶּרְבָּנוֹת, אִי-אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג כָּלֹל, רַק אֲנוּ מְאֵמִינִים לְדַבְרֵי מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵיוֹהֶשְׁלֹום, וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ בְּזֶה טַעַמִּים נּוֹרָאִים שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַשִּׁיג בְּשׁוּם שְׂכָל אֲנוּשֵׁי כָּלֹל.

וּמַעֲצָם גְּדֻלָּתָם - גַּם אֲמִירַת פְּרִשְׁיּוֹת הַקֶּרְבָּנוֹת וְהַקֶּטֶרֶת מְסַגֵּל מְאֹד! וְנַעֲשֶׂה מְזֶה תְּקוּנִים נּוֹרָאִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת! - וְכֵן טַעַמֵי כָּל הַמְצִוּוֹת הַקֶּדֶשִׁים, גְּבוּהִים וְנִשְׁגָּבִים מְאֹד וְנַעֲלָמִים מַעֲיִן כָּל חַי וְכוּ' וְכוּ'.

[בְּשִׁיחַ-שֶׁרִפִּי-קֹדֶשׁ ח"ב קצה - פֶּעַם כְּשֶׁדָּבַר רַבִּי יִחִיאֵל צְבִי אַחֵי רַבְּנוּ ז"ל, עִם רַבְּנוּ, אָמַר לּוֹ: "שְׂמֻשׁוֹם אֵיזוֹ סִבָּה שֶׁהִיא, לֹא אָמַר בְּאוֹתוֹ יוֹם פֶּרֶק 'אֵיזוֹהוּ מְקוֹמוֹ', בְּאֵמִירַת הַקֶּרְבָּנוֹת שֶׁבַתְּפֹלֶת שְׁחֵרִית! - נִעְנֶה לּוֹ רַבְּנוּ וְאָמַר: "וְכִי אִיךָ בָּא זֹאת לְנֶכֶד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב שֶׁלֹא יֹאמַר 'אֵיזוֹהוּ'?! - "וְוִי קוֹמֵט דָּאס אֵי אֵינִיקֵל פּוֹן בַּעֲלֵי-שֵׁם-טוֹב זֶאל נִישֵׁט זָאגֵן אֵיזוֹהוּ"?!].

יא. חיי-מוהר"ן תקנה - "ביום ה'תענית, טוב לומר פרשת כל הקרבנות".

יב. חיי-מוהר"ן תקצ - איש אחד היה קובל לפניו ז"ל: "איך שקשה לו מאד להתפלל, כי

ה'מחשבות-זרות' מבלבלין אותו מאד!" - השיב לו רבנו ז"ל: "מקבלין זאת לכפרת-עון!" [נעמט מען דאס אן פאר א 'כפרת-עון']! - וְחִיךָ קֶצֶת!

וְקֶצֶת הָיָה נִרְאָה כְּנִתְּנוּ בְּזֵה: כִּי הֲלֹא בְּאֵמֶת: אֵלֹו ה'מחשבות' הֵם בְּעַצְמָם עוֹנוֹת. וְעַל-כֵּן חִיךָ קֶצֶת. אִךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן בּוֹדָאֵי כָּל דְּבָרֵינוּ אֵמֶת וְצָדֵק - כִּי עַל-כָּל-פְּנִים, בְּזֵה שְׂאִין מְהֵרָה אַחֲרֵינוּ יִתְפָּרֵד חֶסֶד וְשְׁלוֹם, וְיִזְדַּע שְׂבוּדָאֵי הַשֵּׁם-יִתְפָּרֵד רוּצָה לְקַרְבוֹ וּלְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ, רַק שְׂעוּנוֹתֵינוּ גָּרְמוּ לּוֹ כָּל אֵלֹו הַמְּחַשְׁבוֹת הַבָּאִין לְבַלְבְּלוֹ, וְיֵשׁ לּוֹ צַעַר מְזֵה, וּבּוֹרַח מֵהֵם בְּכָל כַּחוֹ - יְכוּל לְהִיֹּת בּוֹדָאֵי: שְׂזֵה בְּעַצְמוֹ נִחְשָׁב לּוֹ לְכַפְרַת-עוֹן - עַד שְׂאֵם הָיָה זוֹכֵה לְהַתְּנַהֵג בְּזֵה בְּתַמִּימוֹת וּבְאֵמֶת כְּרֹאוֹי (כִּי אֵי אֶפְשֵׁר לְבַאֵר זֹאת בְּכַתֵּב), כְּבָר הָיוּ עוֹנוֹתֵינוּ נִמְחָלִין עַל-יְדֵי-זֶה בְּעַצְמוֹ, וְאֵז מִמִּילָא הָיוּ מְסַתְּלִקִין מִמֶּנּוּ כָּל ה'מחשבות-זרות'.

וְעִין בְּלְקוּטֵי-תַנְיָנָא' סִימֵן מ"ו, וּבְהַשִּׁיחוֹת (שיחות-ה"ר"ן יב): **"שמה שנלחמין עם ה'מחשבות-זרות' בשעת התפלה להכניע אותם, או על-כל-פנים לברח מהם, הוא בחינת (תהלים מד, כג): 'כי עליך הורגנו כל היום', בחינת 'מסירת-נפש', ובחינת 'קרבנות' וכו'.**

יג. ספר-המדות, עניני 'קרפן' - [א] אכילת הצדיקים, גדולה יותר מהקרבנות ומזווגן (אכילה ח"ב ז). [ב] הדגים שמנים בזכות הקרבנות (אכילה ח"ב ח). [ג] המקבל יסורים באהבה, פאלו הקריב קרפן (המתקדדין כ). [ד] על-ידי רדיפה, הנרדף נכשר לקרפן לפני אלקים (מריבה ט). [ה] על-ידי ענוה, תפלותו נשמעת, וכאלו הקריב כל הקרבנות (ענוה ה). [ו] מי שנותן צדקה, פאלו מביא קרפן (צדקה מז). [ז] גדולה צדקה, יותר מכל הקרבנות (צדקה סב). [ח] מי שדעתו שפלה, פאלו הקריב כל הקרבנות (תשובה ז). [ט] הקדוש-ברוך-הוא נתפס על-ידי ודוי, ודומה פאלו בנה מזבח והקריב קרפן (תשובה צז). [י] הנפנה, ונוטל-ידי, ומניח תפלין, וקורא קריאת-שמע, ומתפלל, פאלו בנה מזבח והקריב עליו קרפן, וכאלו טבל (תפלה מ). [יא] גדולה תפלה, ממעשים-טובים, ומן הקרבנות (תפלה מב).

יד. לקוטי-הלכות, השפמת-הבקר א, ז (על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רפב, 'אזמרה לאלקי בעודי') - כְּשֶׂאֲנוּ

"אם עלה קרבנו" (ויקרא א. ג)

"אמר רבי שמעון בר יוחאי: לעולם אין העולה באה אלא על הרהור הלב. אמר רבי לוי: מקרא מלא הוא (יחזקאל כ. לב): 'והעלה על רוחכם, היו לא תהיה'" (ויקרא רבה ז. ג)

- ענין 'קרבן עולה' -

יז. ח"א נח - "כל 'קרבן עולה' הוא בבחינת 'לאה'" (פריייער-חיים, שער עולם-העשיה פ"ג).

יח. ח"א קח - הנה ידוע (ויקרא רבה ז. ג): **"כי עולה באה על הרהור הלב, כמו שפתוב (יחזקאל כ. לב): 'העולה על רוחכם' - כי 'משכן הרוח הוא בלב' (מובא בראשונים; ובהארי"ל) - 'ואין השם יתברך מצרף מחשבה למעשה, בר מהרהורי עפוו"ם" (קדושין מ). ו'הרהור עפוו"ם' שיך אצל כל אדם.**

הינו: מה שמתחיל להתפלל בדבקות, או מתבודד עצמו, ובאמצע נופל ממדרגתו - זהו בחינת 'הרהורי עפוו"ם'. כי כל ה'נפילות' באין מחמת 'קלקול האמונה'.

וכשנתקלקל האמונה, נמצא מחזיר פניו מהשם יתברך, והשם יתברך גם-כן מסתיר פניו ממנו - נמצא הוא אחר באחור. וצריך להביא על-זה 'עולה'. ובחינת 'עולה' הוא: כשמשבר את רוחו בקרבן, ומתבייש וחושב בעצמו: "איך נפלתי ונשלכתי משמים לארץ, שהייתי במקום גבוה כזה, ועכשו נפלתי והחזרתי פני מהשם יתברך, ונשארתי 'אחור באחור'!" - ומרחם על-עצמו. כי אין רחמנות גדולה מזו.

וצריך לזה 'נסירה' כמו שהיה אצל 'אדם הראשון', "שנבראו דו פרצופין אחור באחור, ואחר-כך ננסר והיה 'פנים בפנים'" (ברכות סא. ערובין יח.). וה'נסירה' הוא בחינת שם 'חת"ך', כמו שפתוב בכונות (שערי-הכונות) תפלת-השחר א; 'פריייער-חיים' שער-הזמירות פ"ה; ועין ב'עיר-חיים' שער-הנסירה פ"א - על תהלים קמח, טז): **"פוח'ח א'ת יד'ך - סופי-תבות חת"ך" - הינו: שחותך ומנסר את-עצמו.**

והשם 'חת"ך' נעשה, על-ידי שמשבר את לבו - כי אז בודאי מאנח ומוציא רוח ומכניס רוח, והוא תרין רוחין. "ושני פעמים 'רו"ח' גימטריא חת"ך" (הארי"ל שם), וזהו בחינת 'נסירה', ובא אל בחינת 'פנים בפנים'.

אומרים פרשת הקרבנות, פאלו הקרבנים, כמו שאמרו רז"ל (מנחות קי.): "כל העוסק בתורת עולה, פאלו הקריב עולה" וכו'.

כי עקר 'תקון הקרבנות' הוא בבחינת ה'דבור', להעלות מ'דומם' 'צומח' 'חי' - ל'מדבר'.

כי ה'נקודת-טובות' פשעולין ממקום שעולין ממדרגות-התחתונות - העקר הוא שיעלו לבחינת 'דבור'. כי מתחלה פשאין נתברר ונפר הטוב מחמת הרע שחופה עליו - אזי הוא בבחינת 'אלם' שאין לו 'דבור', בבחינת (תהלים לט, ג): **"נאלמתי דומיה החשיתי מטוב" וכו'.** וכשמשגלין את ה'טוב' - אזי עקר 'התגלות הטוב' ועליתו, הוא בחינת ה'דבור'.

טו. לקוטי-הלכות, ברפת-הפרות ה, נ (על-פי

לקוטי-מוהר"ן ח"א ג, קרא את יהושע) - על-שם זה נקרא **'קרבן' - "שמקרב ומעלה כל דבר לשרשו"** (זהר ויקרא ת. ת.), לבחינת 'נקדה העליונה', עד שנכלל הכל בבחינת 'אדם'

בבחינת (ויקרא א. ב): **"אדם כי יקריב מפם קרבן וכו'. מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם" - שיעלה מבהמה מבקר וצאן, לבחינת 'קרבנכם' דיקא, דהינו: 'קרבן שלכם', שאדם 'בני-אדם'.**

דהינו: שיעלה ה'בהמה' בבחינת 'אדם', שזהו עקר בחינת 'קרבן', כמוכן בפונות: שצריכין בקרבן להעלות הדומם לצומח והצומח לחי והחי למדבר שהוא האדם.

טז. לקוטי-הלכות, אבדה ומציאה ג, ג (על-

פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כג, 'צוית צדק') - ה'קרבנות' הם בחינת 'צדקה', כי הם בחינת: **"רוח נדיבה"** (תהלים נא, יד), כי הם 'נדבת לב', כמו שפכלל בפסוק **'קרבנות וצדקה', כמו שפתוב (דברים כג, כד): "מוצא שפתיך תשמר, ועשית כאשר נדרת וכו' אשר דברת בפיך", "זו צדקה"** (ראשי-שנה ו. נדרים ז).

ועל-ידי-זה מבטלין ה'עבודה-זרה' שהוא 'תאות' ממון, שהוא בחינת 'רוח-אף ודינים' - כי 'קרבנות' הם 'תקון עולם-העשיה', ששם עקר אחיזת ה'עבודה-זרה' וה'דינים', כמובא בפונות (ועין בדברינו מזה במקום אחר, בהלכות תפלה הלכה ד).

וְזָהוּ בְּחִינּוֹת 'עוֹלָה'. וְזָהוּ (תְּהִלִּים נא, יט): "זְבַחֵי אֱלֹקִים רוּחַ נְשָׁבֵרָה". "זְבַחֵי אֱלֹקִים", הֵינּוּ בְּחִינַת 'עוֹלָה' - הוּא "רוּחַ נְשָׁבֵרָה". [תְּפִלָּה א]

יט. ח"ב יב - זֶה בְּחִינַת 'קִרְבַּן עוֹלָה', "שְׁמִכְפֹּר עַל הִרְהוּר הַלֵּב" (ויקרא יב, ז, ג), כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (יחזקאל כ, לב): "וְהָעוֹלָה עַל רוּחָם". כִּי יֵשׁ 'קִלְפָּה' שְׁמַעְקָמַת וּמְסַבֶּבֶת הַלֵּב בְּעֻקְוִימִים וְסוּבִימִים וּבְלִבּוֹלִים הַרְבֵּה, וְהִיא בְּחִינַת 'קִלְפַת נִגְה', בְּחִינַת (תְּהִלִּים לח, יא): "לִבִּי סִהְרָה־ר".

וּכְשֶׁאָדָם נוֹפֵל לְשָׁם, שְׂזָה בְּחִינַת 'מְקוֹמוֹת־הַמְטַנְפִּים', וּמִבְקֵשׁ וְצוֹעֵק "אֵי"ה' מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" (קִדְשֵׁת פֶּתֶר, תְּקוּנֵי־זֶה־הַרְבֵּה פְּעָמִים) - זֶה בְּעַצְמוֹ תְּקוּנּוֹ, כִּי חוֹזֵר וְשׁוֹב אֶל הַכְּבוֹד־הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת "אֵי"ה".

וְזָהוּ בְּחִינּוֹת 'עוֹלָה', בְּחִינַת (בְּרָאשִׁית כב, ז): "וַאֲי"ה' הַשָּׁה לְעוֹלָה". שְׁבַחֵינַת 'אֵי"ה', הִיא בְּחִינּוֹת "שָׁה לְעוֹלָה", לְתַקֵּן וּלְכַפֵּר הִרְהוּר הַלֵּב' שֶׁבָּא מִ'מְקוֹמוֹת־הַמְטַנְפִּים' כְּנֹל. כִּי עַל־יַדֵּי בְּחִינּוֹת "אֵי"ה" - נִתְתַקֵּן וְעוֹלָה מִשָּׁם כְּנֹל. - וְהוּא בְּחִינַת "בְּרָאשִׁית מֵאֵמֶר סְתוּם" (שְׁבַת קד. וּבִמְהֵרָשׁ"א).

וְזֶה בְּחִינּוֹת 'תְּשׁוּבָה' - כִּי זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה, כְּשֶׁאָדָם מִבְקֵשׁ וּמְחַפֵּשׁ אַחֵר כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְרוֹאֵה בְּעַצְמוֹ שֶׁרְחוּק מִכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵךְ, וּמִתְגַּעְגַּע וְשׁוֹאֵל וּמִצְטַעֵר "אֵי"ה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" - זֶהוּ בְּעַצְמוֹ תְּשׁוּבָתוֹ וְתְקוּנּוֹ כְּנֹל.

"וְסַמַּךְ יָדוֹ וְגו'. וְשַׁחַט וְגו'" (ויקרא א, ד-ה)
עֲנִין ה'סְמִיכָה עַל הַקֶּרֶן, ו'שְׁחִיטַת הַקֶּרֶן'

כ. ח"א נה, א-ה - נִמְצָא לְעִיל בְּפֶסוּק (ויקרא א, ב): "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קֶרֶבֶן לָהּ".

"אִשָּׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לָהּ" (ויקרא א, ט; וְעוֹד בְּכָל הַפָּרָשָׁה)

כא. ח"א טו, ה - "הַקִּדּוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מֵתְאִוָּה לְתַפְלָתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל" (חולין ס,): וּכְשִׁיִּשְׂרָאֵל מִתְפַּלְלִין לְפָנָיו וּמְמַלְאִין תְּאוּתוֹ, אֲזִי נַעֲשֶׂה כְּבִיכּוֹל בְּבְחִינַת 'אִשָּׁה', שֶׁהוּא מְקַבֵּל 'תְּעַנּוּג' מֵעַמּוּנּוֹ, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ויקרא א, ט): "אִשָּׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לָהּ" - עַל־יַדֵּי הַרֵיחַ נִיחוּחַ' שְׁמַקְבֵּל, נַעֲשֶׂה בְּבְחִינַת 'אִשָּׁה'.

כב. ח"א מא - עַל־יַדֵּי 'רְקוּדִין' - שְׁשׁוּתָהּ יֵינן הַמְשַׁמַּח, וְנִמְשָׁכִין לְמִטָּה בְּתוֹךְ הַרְגְלִין, הֵינּוּ

שְׁמִרְקָד - בְּזֶה מְגַרֵשׁ הַחִיצוֹנִים מִשָּׁם, וְזֹאת הַתְּלַהֲבוֹת שֶׁל הַרְקוּד, וְהוּא: "אִשָּׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לָהּ" (ויקרא א, ט). אָבֵל מִי שְׁמִרְקָד בְּהַתְּלַהֲבוֹת הַיֶּצֶר' - זֶה נִקְרָא חֲטָא שֶׁל 'נִדְבָב וְאִבְיָהוּא', שְׁפָתוֹב בָּהֶם (שם י, א): "וַיִּקְרִיבוּ אִשׁ זָרָה".

כג. ח"א עג - מִי שְׁמַקְבֵּל 'תְּעַנּוּג' מֵאַחֵר, נִקְרָא 'נוֹקְבָא'. רוֹצֵה־לִּזְמֹר: 'לְנִבְיָה'. וְנִמְצָא: כְּשֶׁהִשְׁמִיךְ יִתְבַּרֵךְ מְקַבֵּל 'תְּעַנּוּג' מִיִּשְׂרָאֵל מִתְּפִלָּתוֹ, כְּבִיכּוֹל נַעֲשֶׂה 'נוֹקְבָא' לְנִבְיָ יִשְׂרָאֵל.

וְזָהוּ שְׁפָתוֹב (ויקרא א, ט): "אִשָּׁה רֵיחַ נִיחוּחַ לָהּ" - כִּי עַל־יַדֵּי 'רֵיחַ הַנִּיחוּחַ' שְׁמַקְבֵּל הַשְׁמִיךְ־יִתְבַּרֵךְ מִתְּפִלוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נַעֲשֶׂה בְּסוּד 'אִשָּׁה' וְכוּ'.

כד. שיחות־הֶרֶן מ - הוּא דְבַר רְחוּק עַל־פִּי חִקִּירָה: שֶׁהָאָדָם שֶׁהוּא 'בְּרִיָּה שְׁפֵלָה' יִהְיֶה לוֹ כַּח לַעֲשׂוֹת רִשָּׁם לְמַעַלָּה. או 'בְּהִמָּה שְׁפֵלָה' יִהְיֶה מְקַרִּיבִין אוֹתָהּ לְקֶרֶבָן, שֶׁתַּעֲלֶה לְרֵיחַ נִיחוּחַ לְנַחַת־רוּחַ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ שֶׁאֵמֶר וְנַעֲשֶׂה רִצּוֹנוֹ. וְאִיךְ שִׁיךְ רִצּוֹן אֲצִלוֹ יִתְבַּרֵךְ!?

אָבֵל בְּאֵמַת הַרְאָה הַשְׁמִיךְ־יִתְבַּרֵךְ לְהַפִּיךְ מִדַּעְתָּם: כִּי בְּאֵמַת הַשְׁמִיךְ־יִתְבַּרֵךְ הַשְּׂרָה שְׁכִינָתוֹ לְמִטָּה בְּמִשְׁכַּן וּבְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְהַבְּהִמָּה עֹלָתָה לְרֵיחַ נִיחוּחַ וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת (פְּסָחִים נ, בְּבֹא־בְּתָרָא י): "עֲלִיוֹנִים לְמִטָּה וְתַחְתּוֹנִים לְמַעַלָּה", בְּחִינַת 'צִלְגַל הַחוֹזֵר'.

"וְשַׁחַט אֹתוֹ עַל יָרֵךְ הַמִּזְבֵּחַ צִפְנָה לְפָנָי ה'" (ויקרא א, יא)

כה. לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, הַעוֹשֶׂה שְׁלִיחַ לְגִבּוֹת חוּבוֹ ג, נד (עַל־פִּי לְקוּטֵי־מוֹהֶרֶן ח"א ה, רְאִיתִי מְנוּרַת זֶהָב) - עַל־כֵּן נִקְרָא הַבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ: "בֵּית חֵינּוּ" (בְּרַכַּת הַפְּטִרָה) - כִּי שָׁם עֵקֶר הַרְוּח־חַיִּים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן הִיָּה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ עֵקֶר הַקִּדְשָׁה בְּצַפּוֹן, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (זְבָחִים פ"ה מ"א): "קִדְשֵׁי קִדְשִׁים שְׁחִיטָתָן בְּצַפּוֹן" וְכוּ' - כִּי שָׁם עֵקֶר שְׁלֵמוֹת כָּל הַחֲסֵרוֹנוֹת, כִּי "צַפּוֹן חֲסֵר" (בְּבֹא־בְּתָרָא כ"ה), וְשָׁם צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ הַרְוּח־חַיִּים הַצַּפּוֹן בְּלֵב, לְהַשְׁלִים כָּל הַחֲסֵרוֹנוֹת הַתְּלוּיִים בְּהַרְוּח־חַיִּים הַחַיִּים הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת (בְּרַכּוֹת ג): "רוּחַ צְפוֹנִית הַמְּנַשְּׁבֶת בַּפְּנּוֹר שֶׁל דָּוִד".

"וּנְפֹשׁ בִּי תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַה'" (ויקרא ב, א)

כו. סַפְר־הַמִּדּוֹת, תִּפְלָה ב - הַמִּתְפַּלֵּל בְּבֵית־הַכִּנְסָת, כְּאִלּוּ הֵבִיא מִנְחָה טְהוֹרָה.

כז. לְקוּטֵי־הַלְנוֹת, בְּרֶפֶת־הָרִיחַ וּבְרֶפֶת־הוֹדָאָה ה, ח - 'קָרְבַּן מִנְחָה', הוּא בַחֲיִנַת ה'הָאֲרֵת־הָרִצּוֹן, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (ויקרא ב, א): **"וּנְפֹשׁ בִּי תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה"**, וְכִמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: **"לֹא נֹאמַר 'נֶפֶשׁ' אֶלָּא בְּמִנְחָה. מִי דָרְבּוּ לְהַקְרִיב מִנְחָה, עָנִי. מַעֲלָה אֲנִי עָלָיו כְּאִלּוּ הַקְרִיב נֶפֶשׁ"**. זֶה בַחֲיִנַת דְּרִצּוֹן וְהִשְׁתַּקְקוֹת חֶזֶק בְּמִסִּיר־נֶפֶשׁ.

בי כָּל הַקְרָבָנוֹת שֶׁל בְּהֵמוֹת וְעוֹפוֹת שְׁפוּמָכִין עֲלֵיהֶם וְשׁוֹחֲטִין אוֹתָם וְכו' - זֶה בַחֲיִנַת זְבִיחַת הַיֵּצֵר, כְּמוֹבֵא.

אָבֵל ה'מִנְחָה' - אֵינן בָּהּ שְׁחִיטָה, וְהִיא בַחֲיִנַת 'קָרְבַּן עָנִי'. "אֵינן עָנִי אֶלָּא מִן הַדַּעַת".

הַיֵּנוּ" מִי שֶׁהוּא 'עָנִי בְּמַעֲשֵׂים־טוֹבִים, וְאֵינן בּוֹ דַּעַת לְזַבַּח אֶת יִצְרוֹ לְגַמְרֵי, וְאֵת־עַל־פִּי־כֶן הוּא רוֹצֵה לְהַקְרִיב קָרְבַּן לַה' - נִתְּנָה לוֹ הַתּוֹרָה עֲצָה: שִׁיקְרִיב אֶת 'נֶפֶשׁוֹ, הַיֵּנוּ דְרִצּוֹנוֹ, שֶׁזֶהוּ בַחֲיִנַת 'קָרְבַּן מִנְחָה' שֶׁנֹּאמַר בָּהּ 'נֶפֶשׁ' - שֶׁהוּא 'קָרְבַּן עָנִי' שֶׁאֵינן בָּהּ שׁוֹם 'שְׁחִיטָה'.

וְאֵת־עַל־פִּי־כֶן הִיא יִקְרָה מְאֹד בְּעֵינֵי הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, מֵאַחַר שֶׁרִצּוֹנוֹ חֶזֶק כָּל־כָּף לְהַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁגַם הוּא בְּעֵינֵיתוֹ הַגְּדוֹלָה, אֵינּוּ מוֹנֵעַ עֲצָמוֹ מִלְּהַקְרִיב קָרְבַּן לַה', דִּהְיֵנוּ בַחֲיִנַת 'קָרְבַּן מִנְחָה', שֶׁהוּא בַחֲיִנַת 'נֶפֶשׁ' בַחֲיִנַת דְּרִצּוֹן.

"סֶלֶת בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן" (ויקרא ב, ה)

כח. ח"א מט, ז - **"וְעִשְׂרִית הָאֵיפָה סֶלֶת לְמִנְחָה בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן"** (בַּמִּדְבָּר כח, ה). צְרִיף לְחֵבֶר שְׁנַי בָּתַיִם לְהֵיוֹת אֶחָד.

'בֵּית־אֶעֱלָאָה, נִקְרָא "סֶלֶת לְמִנְחָה".

"מִנְחָה" - זֶה בַחֲיִנַת דְּיַנִּים, בַחֲיִנַת (בְּרִכּוֹת כו:): "יִצְחָק תִּקַּן תְּפִלַּת מִנְחָה".

"סֶלֶת" - לְשׁוֹן (תְּהֵלִים קיט, קיח): "סֶלֶת־כָּל שׁוֹגֵים מִחֻקִּיךָ" - שִׁבְיַת־אֶעֱלָאָה מְמַתִּיק וּמְשַׁבֵּר הַדְּיַנִּים. וְצְרִיף שִׁיבְלָל: 'בֵּית־אֶעֱלָאָה, עִם 'בֵּית־תְּתָאָה' הַנִּקְרָא 'שֶׁמֶן, בַחֲיִנַת 'מְלֻכּוֹת דָּוִד', כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שם)

מה, ח): **"עַל־כֵּן מִשְׁחָה אֱלֻקִּים אֱלֻקִּיךָ שְׁמֹן שְׁשׁוֹן".**

"וְלֹא תִשְׁבֵּית מִלַּח בְּרִית אֱלֻקִּיךָ מֵעַל מִנְחָתְךָ" (ויקרא ב, יג)

כט. ח"א ז, בסוף - **עַל־יְדֵי קָרְבָּנוֹ לְהַצְדִּיק** שֶׁהוּא **"בְּרִית מִלַּח עוֹלָם"** (בַּמִּדְבָּר יח, יט) - פּוֹלֵט הַדְּמִים־הָרַעִים, הָעֲצָבוֹת וְהַתְּאוּנוֹת, הַבָּאִים מִדְּמִים־עֲכוּרִים.

ל. ח"א נג, ב-ג - וְדַע: שֶׁעַל־יְדֵי 'תִּקּוֹן בְּרִית־קִדְשִׁי, נִצּוֹל מִפְּנֵים דְּסִטְרָא־אַחֲרָא. עַל־יְדֵי דָם בְּרִית, נִתְּתַקַּן דָּם נְדָה, תְּאוּנוֹת־מְמוֹן.

כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (זְכַרְיָה ט, יא): **"גַּם בָּדָם בְּרִיתְךָ" - עַל־יְדֵי 'בְּרִית'.**

"שְׁלַחְתִּי אֶסִּירְיָךְ מִבוּר" (שם) - "בוּר דָּא טְחוּל" (תַּקּוּנֵי־זְהַר), 'מְרַה־שְׁחוּרָה', 'בְּעֲצָבוֹן תֵּאבְלָנָה" (בְּרֵאשִׁית ג, יז).

כִּי 'בְּרִית' הוּא בַחֲיִנַת 'מִלַּח', הַמְּמַתִּיק מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹן הַפְּרָנְסָה, כְּמוֹבֵא בְּזֶהַר (וַיְחִי רמא:): **"אֶל־מִלַּח מִלַּחָה לֹא הוּי עֲלֵמָא יְכַלִּי לְמַסְבֵּל מְרִירוֹתָא".** וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר יח, יט): **"בְּרִית מִלַּח עוֹלָם הוּא".**

וְזֶהוּ (ויקרא ב, יג): **"אֵל תִּשְׁבֵּית מִלַּח בְּרִית אֱלֻקִּיךָ" - כִּי עַל־יְדֵי־זֶה: נִתְקַשֵּׁר בְּאַלְקוֹת, וְנִתְפָּרַשׁ מִ'עֲבוֹדַת־אֱלִילִים' וְכו'.**

וְזֶה (כְּתוּבוֹת סו:): **"מִלַּח מְמוֹן חֶסֶד" - כִּי עַל־יְדֵי 'מִלַּח' - נִתְמַעֵט אֲצִלוֹ תְּאוּנוֹת־מְמוֹן.**

וְזֶהוּ (דְּבָרִים לג, כז): **"וַיִּגְרַשׁ מִפְּנֵיךָ אוֹיֵב" - 'מִפְּנֵיךָ־דְקִדְשָׁה'.**

"וַיֹּאמֶר הַשָּׁמַד" (שם) - הַיֵּנוּ 'תְּאוּנוֹת־מְמוֹן'.

כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים 'צַדִּיקִים' עַל שֵׁם ה'בְּרִית, וּבִשְׁבִיל זֶה: כְּשֶׁמְגַרֵּשׁ 'מִפְּנֵיהֶם־דְּקִדְשָׁה' אֶת ה'אוֹיֵב' - הוּא מְפִיל אוֹתָם ה'אוֹיֵבִים, בְּפָנִים דְּסִטְרָא־אַחֲרָא, הַיֵּנוּ: "הַשָּׁמַד".

נִמְצָא: כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ־יְבָרֵךְ־הוּא רוֹצֵה לְגַרֵּשׁ אוֹיְבָיו שֶׁל צַדִּיק, הוּא מְפִיל אֶת הָאוֹיֵב בְּתְּאוּנוֹת־מְמוֹן.

כִּי 'צַדִּיק הוּא בְּרִית עוֹלָם" (תַּקּוּנֵי־זְהַר פה.). וְזֶה ה'אוֹיֵב שֶׁל צַדִּיק שְׁחוֹלֵק עַל 'צַדִּיק, אֵינן לוֹ 'מִלַּח' לְהַמְתִּיק מְרִירוֹתוֹ, כִּי "מִלַּח מְמוֹן חֶסֶד", כִּי עַקַר

'תאֹת־מִמּוֹן' שְׁנַת־מַעַט, אִינוּ אֶלָּא עַל־יְדֵי **'בְּרִית'**. וְעַל־כֵּן לְהַפְּדוֹ בְּפִרְנָסָה דְקַדְשָׁה בְּתִיב (מְשַׁלֵּי יח, כב): **"מִצָּא אִשָּׁה מִצָּא טוֹב"**. **'טוֹב'** בְּחִינַת **'צַדִּיק'**, בְּחִינַת **"בְּרִית מִלַּח"**, שֶׁהוּא מְמַתִּיק מְרִירוּתָא, הֵינּוּ **'תֵּאוֹת וְעֶצְבוֹן הַפִּרְנָסָה'**.

"כָּל חֶלֶב לַה" (ויקרא ג, טז) - "וְאֵת הַחֶלֶב אֲשֶׁר עָלֶיהֶן אֲשֶׁר עַל הַנְּסָלִים" (ויקרא ג, דִּי־טו; ד, ט)

ל"א. לקוּטֵי־הֶלְכוֹת, חֶלֶב־זָדִם ג, אֶגֶז (על־פִּי לְקוּטֵי־מִזְבֵּחַן ח"א יז, וְיֵהִי הֵם מְרִיקִים שְׁקִימָם) - עֵקֶר בְּחִינַת ה'טוֹב' הוּא בְּבִחִינַת **"כְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת"** (בְּרִכוֹת סא.) שֶׁהֵם **'כְּלֵי הַהוֹלָדָה'**, וְשֵׁם עֵקֶר ה'חֶלֶב' הַחוּפָּה עַל הַכְּלִיּוֹת הַיּוֹעֲצוֹת. וְעַל־כֵּן **'חֶלֶב'** לְשׁוֹן **'מֵיטֵב'**.

וְעַל־כֵּן עֵקֶר הַקֶּרְבֵּן הוּא ה'חֶלֶב' - כִּי עֵקֶר הַקֶּרְבֵּן: הוּא לְהוֹצִיא וּלְהַעֲלוֹת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ' בֵּין הָאֲמוֹת וְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא, לְהוֹצִיא וּלְהַעֲלוֹתוֹ לְשָׁרְשׁוֹ.

כִּי ה'קֶרְבֵּן' בָּא עַל־יְדֵי ה'חֶטָּא'. וְעַל־יְדֵי ה'חֶטָּא' נִתְעַרַב טוֹב וְרַע, וְנִפְלַח ה'טוֹב' בְּגִלוֹת בֵּין הָאֲמוֹת וְהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא כְּפִי בְּחִינַת הַחֶטָּא חֲסוּשְׁלוֹם. וְעַל־זֶה מֵבִיא **'קֶרְבֵּן'** - כְּדֵי לְבַרֵר וּלְהַעֲלוֹת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ, וּלְהַעֲלוֹתוֹ לְשָׁרְשׁוֹ. וְעַל־כֵּן עֵקֶר מַה שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּינֵן לְגַבְיָהּ - הוּא ה'חֶלֶב', שֶׁהוּא לְשׁוֹן **'מֵיטֵב'** - בְּחִינַת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ הַנ"ל.

וְעַל־כֵּן לְהִדְיוּט אֲסוּר הַחֶלֶב בְּאֲכִילָה - כִּי הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ שֶׁם בְּבִחִינַת חֶלֶב, אִי־אֲפָשֶׁר לְבַרְרוֹ עַל־יְדֵי אֲכִילָה, כִּי הוּא בְּבִחִינַת הַטוֹב־הַכְּבוֹשׁ בְּהַסְטֵרָא־אֲחֵרָא מֵאֵד, בְּבִחִינַת מַה שֶׁנֶּאֱמַר שֵׁם בְּמֵאֲמֹר (ח"א יז): **"שִׁלְפָעַמִּים הֵם מִתְגַּבְּרִים עַל הַטוֹב מֵאֵד, עַד שְׂאִי־אֲפָשֶׁר בְּשׁוּם אֲפָן לְהוֹצִיא, וְאֵז יוֹצֵא בְּזַרַע הַיְלִוּדִים"** וְכוּ'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'חֶלֶב' - שְׂיוֹנֵק מֵהַטוֹב הַזֶּה שְׂיוֹצֵא בְּזַרַע הַיְלִוּדִים, שְׂעוֹבֵר וְהוֹלֵךְ דְרָךְ ה'כְּלִיּוֹת יוֹעֲצוֹת' שֶׁהֵם **'כְּלֵי הַהוֹלָדָה'**. וְה'חֶלֶב' הוּא עֲלֵיהֶם, וְיוֹנֵק מֵהֶם.

וְזֶה ה'חֶלֶב' - הוּא **'תִּקְוָה שְׂמִנוֹנִית הַגּוֹפָה, שְׂמִתְגַּבֵּר עַל ה'טוֹב'**, בְּבִחִינַת (אִיּוֹב טו, כז): **"כִּי כִסֶּה פָּנָיו בְּחֶלְבוֹ"**. **'פָּנִים'** הוּא ה'שִׁכְלִי, שֶׁהוּא ה'טוֹב' פְּנִי"ל, בְּחִינַת (קִהְלֵת ח, א): **"הַכֶּמֶת אָדָם תֵּאִיר פָּנָיו"**, וְה'שִׁכְלִי הוּא ה'טוֹב' וְכוּ', בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה א, ד): **"יִשְׂרָאֵל עָלָה בְּמַחְשָׁבָה"** - שֶׁהוּא בְּחִינַת ה'שִׁכְלִי. וְהַחֶלֶב מְכַסֶּה עַל זֶה הַטוֹב.

וְאֵז בְּשְׂמִתְגַּבְּרִים **'תֵּאוֹת־הַגּוֹפָה'**, שֶׁהֵם בְּחִינַת **'שְׂמִנוֹנִית חֶלֶב הַגּוֹפָה'** עַל ה'טוֹב' - אֵזִי חֲסוּשְׁלוֹם אִין ה'טוֹב' שׁוֹמֵעַ כָּלֵל אֵת ה'הִתְעוֹרְרוֹת' שֶׁיֵּשׁוּב לְמַעֲלָתוֹ, בְּבִחִינַת (תְּהִלִּים מט, יד): **"זֶה דְרָכָם כַּסֵּל לָמוּ", וְאָמְרוּ רַז"ל (שֶׁבַת לא): "חֶלֶב יֵשׁ לָהֶם עַל כַּסְלֵיהֶם שְׂמִכְסָה עֲלֵיהֶם"**.

שְׂעַל־יְדֵי־זֶה אִין שׁוֹמְעִים כָּלֵל דְבַר־יִמּוּסָר. וְאִינָם מְסַתְּפִלִים עַל תְּכִלְיָתָם מַה יֵּהָא בְּסוּפָם. **"וְשִׁמָּא תֵּאֲמַר שְׂכַחָה יֵשׁ לָהֶם, תִּלְמוּד־לְמוּר (תְּהִלִּים שָׁם): 'וְאֲחֵרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סִלְה' וְכוּ'" (שֶׁבַת שָׁם) - דְּהֵינּוּ שְׂמַזְבִּירִין בְּפִיהֶם אֵת סוּפָם, וְאִי־עַל־פִּי־כֵן אִינָם מִתְגַּבְּרִים לְשׁוּב לְשָׁרְשָׁם. וְכְּלִיָּה מַחְמַת הַחֶלֶב שְׂיֵשׁ לָהֶם עַל כַּסְלֵיהֶם שְׂמִכְסָה עֲלֵיהֶם.**

נִמְצָא: שֶׁה'חֶלֶב' חוּפָּה עַל הַטוֹב וְיוֹנֵק מִמֶּנּוּ. וְעַל־כֵּן הַחֶלֶב הוּא אֲסוּר בְּאֲכִילָה לְיִשְׂרָאֵל, כִּי אִי־אֲפָשֶׁר לָנוּ לְבַרְרוֹ בְּשׁוּם אֲפָן עַל־יְדֵי ה'אֲכִילָה, כִּי הַטוֹב כְּבוֹשׁ וּמְהַדֵּק שֵׁם מֵאֵד מֵאֵד, שְׂאִי־אֲפָשֶׁר לוֹ לְצֵאת פְּנִי"ל, רַק עַל־יְדֵי אֵשׁ שְׂעַל הַמְּזֻבָּח, עַל־יְדֵי־זֶה יְכוּלִין לְבַרֵר וּלְהוֹצִיא גַם הַטוֹב הַהוּא שְׂבַחֲלֵב.

וְעַל־כֵּן בְּקֶרְבָּנוֹת - עֵקֶר ה'קֶרְבֵּן' הוּא ה'חֶלֶב' דִּיקָא, כְּמוֹ שְׂכַתוּב (ויקרא ג, טז): "כָּל חֶלֶב לַה".

כִּי זֶה עֵקֶר הַקֶּרְבֵּן - לְבַרֵר וּלְהַעֲלוֹת ה'טוֹב־הַכְּבוֹשׁ מֵאֵד, שְׂזַהוּ בְּחִינַת חֶלֶב שְׂיוֹנֵק מִן הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ מֵאֵד.

וְעַל־יְדֵי **'אֵשׁ שְׂעַל הַמְּזֻבָּח'**, נִכְלָה הַרַע וְנִתְבַּרֵר הַטוֹב הַכְּבוֹשׁ מֵאֵד - כִּי **"מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם"** (יחֲזִקְאֵל טו, ז), וְנֶאֱכַל הַרַע, וְאֵז עוֹלָה הַטוֹב לְשָׁרְשׁוֹ, וְנִשְׁלָם פְּגָם הַמְּזֻבָּח פְּנִי"ל.

"נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא" (ויקרא ד, ב; ה, אִי־זכא)

ל"ב. ח"א עד - "נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא" (ויקרא ד, ב; ה, אִי־זכא). בְּחִינַת **'עֲשׂוֹ, ה'פִּיגְמִים' וְה'פְּסֻלַת הַנְּמוּר'** שְׂמִשְׁתַּלְשְׁלִין וְיוֹרְדִין מ'דִּינָא קַדִּישָׁא, בְּחִינַת **'יִצְחָק'**.

"נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא בְּשִׁגָּה" (ויקרא ד, ב) - עֲנִין ה'שִׁגְגוֹת'

ל"ג. ח"א יט, בְּסוּף (הַשְּׂמִטוֹת הַשִּׁיבִים לְתוֹרַה הַזֹּאת) - כְּשֶׁה'לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' בָּא מְלַמְעָלָה, עֲדִין הוּא **'חֶסֶר תְּקוּן'**, כִּי עֲדִין צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת ה'טוֹב' מִן ה'תְּרַגּוּם'. וְזֶהוּ סוּד **'כְּפִנַת מִלְּחָה' וְכוּ'.**

וְלַהֲעֲלוֹת הַטּוֹב מִן הַתְּרֻגוֹם - לַהֲעֲלוֹת הַטּוֹב שָׁבוּ לְלִשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ וְלַהֲפִיל הָרָע שָׁבוּ - שֶׁזֶּהוּ בַחֲנִינַת 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - הוּא עַל־יְדֵי: 'תִּקְוֹן הַשְּׁנֵגוֹת', שְׁצַרִיךְ לְתַקֵּן כָּל מַה שֶׁחָטָא בְּשׁוֹנְג, וְהָבוּ.

זֶה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י (חֲבֻקוֹק ג, א): "תַּפְּלָה לְחַבְּקוֹק עַל שְׁנֵינֹת" - "כְּתַרְגוּמוֹ" [צְלוּתָא דְצַלִי חֲבֻקוֹק נְבִיא, כַּד אֲתַגְלִי לִיה עַל אַרְכָּא דִּיהַב לְרִשְׁעִיא, דְּאִם יִתּוּבוּן לְאוּרִיתָא בְּלִבְב שְׁלִים, יִשְׁתַּבֵּיך לְהוֹן, וְיִהוֹן כָּל חוּבְיָהוֹן דְּחָבוּ קְדָמוּי, הָא כְּשִׁלוּתָא] - שְׁעַקֵר 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ' - עַל־יְדֵי הַתְּרֻגוֹם בְּנ"ל.

זֶה: "עַל שְׁנֵינֹת" - כִּי 'שְׁנֵינֹת' הוּא בַחֲנִינַת 'תְּרֻגוֹם' - כִּי 'תְּרֻגוֹם' הוּא בַחֲנִינַת: "עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע" - שְׁמַעְרֵב טוֹב וְרַע'.

וְכֵן הוּא הַשְּׁנֵגוֹג' - שֵׁישׁ בּו גַם־כֵּן 'טוֹב וְרַע' - שֶׁהַמַּעֲשֶׂה הוּא 'רַע', וְכִוְנָתוֹ 'טוֹב'.

[בְּלִקוּטֵי־עֲצוֹת, תְּשׁוּבָה טז: צְרִיךְ לְתַקֵּן גַּם כָּל הַחֲטָאִים שֶׁעָשָׂה בְּשׁוֹנְג! - וְעַל־יְדֵי־זֶה זֹכִיךְ: לְשְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁהוּא בַחֲנִינַת 'תִּקְוִי־הַבְּרִית'].

לד. חיי־מוהר"ן דש - שמעתי בקהלת בליפּוּוּיץ, שֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ דְשָׁם, וְאָמַר: "מָה אַתֶּם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, וְכִי מִסְפִּיקִים יְמִיכֶם וְכַחֲכֶם בְּלַכְּם, לְתַקֵּן פְּגָם אֶחָד מִמָּה שֶׁקְּלַקְלַתֶּם? - רַק אֲנִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּשִׁבְלֵכֶם! - וַיֵּשׁ לְאַלְיָדֵי לְתַקֵּן הַכֹּל, כָּל מַה שֶׁקְּלַקְלַתֶּם עַד הַנְּהָ! - רַק הָעֵקֶר: מַעֲתָה לֹא תַעֲשׂוּ עוֹד!

וְאַפְלוּ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה - אֵינִי מִקְפִּיד עַל הַשְּׁנֵגוֹת שֶׁתַּעֲבִרוּ חֲסִי־וְשְׁלוֹם! - רַק הָעֵקֶר: שְׁעַל־כְּלִי־פָּנִים תִּשְׁמְרוּ עֲצַמְכֶם מִמִּזִּיד!" - יְעוֹד דְּבַר מְזֵה הַרְבֵּה!

[אָמַר הַמְּלַקֵּט: עַיִן כָּאֵן בְּאַלְשֵׁי־דִי־הַקֹּדֶשׁ בְּפִרְשָׁתוֹן, מַה שֶׁכָּתַב עַל הַפְּסוּק הַנִּל (וַיִּקְרָא ה, א): "נִפְשׁ כִּי תַחֲטָא בְּשֵׁנְגָה" - בְּגִדְל חֲמַרַת 'חֲטָאִי הַשְּׁנֵגוֹג', וְנַעֲתִיק כְּצוּר מִלְשׁוֹנוֹ־הַקֹּדֶשׁ:

"שְׁלֹא יֵאמֶר הָאָדָם אֲשֶׁר חָטָא בְּשׁוֹנְג: 'כִּי לֹא בְרַשַׁע וְלֹא בְּפִשַׁע פְּעַלְתִּי עוֹלָה, וְלֹא אֲתַעַצֵּב אֶל לִבִּי עַל שְׁנֵינֹת שִׁינְאָה מִתַּחַת יְדֵי, כִּי הַשְּׁנֵינֹת מְצוּיָה בְּכָל אָדָם!' - אֵל יֵאמֶר כֵּן! כִּי גַם אִם יַחֲטָא אִישׁ בְּשׁוֹנְג, אֵין זֶה כִּי אִם שֶׁנִּפְשׁוּ לֹא טוֹבָה הִיא מֵאִיזָה עוֹן שֶׁעָשָׂה תַחֲלָה, וְאוֹתָה עֲבָרָה גְּרָמָה לוֹ זָאת. וְהוּא: כִּי אֲשֶׁר אֵין בִּידוֹ עוֹן אֲשֶׁר חָטָא, אֵין שְׁנֵינֹת בָּא לִידוֹ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ: אֲפִלוּ בְּהִמָּתֵן שֶׁל צְדִיקִים אֵין הַקֹּדֶשׁ בְּרוּחֵ־הוּא מְבִיא תַקְלָה עַל־יְדֵים, צְדִיקִים עֲצַמָם לֹא כְּלִישְׁבֵן' (פְּסוּי ז).

עַד־כָּאֵן לְשׁוֹן הָאֲלֵשֵׁי־דִי־הַקֹּדֶשׁ, וְעַיִן־שָׁם בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת.

וְכַל נִחְשָׁב חֲסִי־וְחִלְיָה: שְׁרַבְנֵי־הַקֹּדֶשׁ ז"ל בָּא לְהַקְל מַעֲלֵינוּ חֲמַרַת הַחֲטָאִים, חֲס מְלַחֲזִיר! - רַק לְהַפֵּךְ - וְהִיא הַנּוֹתְנָה: שְׁמַפְיֹן שֶׁחֲמַרַת 'חֲטָאִי הַשְּׁנֵינֹת' הוּא כְּלִי־גְדוֹל, עַל־כֵּן בְּגִדְל אִוְרוֹ וְקִדְשָׁתוֹ, יֵשׁ לוֹ הַכֹּחַ שֶׁל הַצְּדִיק יִסוֹד עוֹלָם" מִיְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, לְתַקֵּן מַעֲלֵינוּ הַחֲטָאִים הָרָעִים הָאֵלוּ, וְלַחֲזֹק אוֹתָנוּ בְּטַלְלֵי תַחֲיָה: שְׁאִף־עַל־פִּי שֶׁנַּעֲשׂוּ כְּבֵר הַחֲטָאִים בְּשׁוֹנְג - הָעֵקֶר שְׁעַל־כְּלִי־פָּנִים נִחְזַק וְנִשְׁמַר עֲצַמָנוּ לְהַבִּיא מַלְחָטָא בְּמִזִּיד חֲלִילָה - וְהוּא בְּכַחוֹ הַגְּדוֹל יִתְקַן לָנוּ אֶת כְּלִי־זָאת, בְּגִדְל רַחֲמֵנוֹת שֶׁל הַצְּדִיק־הָאֵמֶת.

וְכַמְבָּאֵר בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב ז אות ג, רַחֲמֵנוֹת שֶׁל הַמַּנְהִיג הָאֵמֶת: "לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשׁ, לְהוֹצִיאֵם מִהַמְּשָׁאוֹי הַכְּבֵד שֶׁל עֲוֹנוֹת - כִּי יָדַע, שֶׁלְפִי קְדֻשַׁת יִשְׂרָאֵל וְדַקוּתָם הֵם רַחוּקִים מֵעוֹוֹן, וְאִי אֲפָשֶׁר לָהֶם לְשֹׂא כָּלֵל הַמְּשָׁאוֹי הַכְּבֵד שֶׁל עוֹוֹן וְכוּ"'. עַד־שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

וְכֵן מְבָאֵר בְּדַבְּרֵינוּ הַנִּל, בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן ח"ב ט: "לְפִי גְדֻלוֹת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ וְעֲצָם רוּחְמוֹתָו יִתְבָּרַךְ, בְּתַנּוּעָה קְלָה בְּעֲלָמָא וּבַהֲסַתְּפִלוֹת בְּעֲלָמָא שְׁאִינוּ כְּרָאוּי לְפִי כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, הִיָּה רָאוּי לְבוֹא עַל הָאָדָם מַה שְׂרָאוּי, חֲסִי־וְשְׁלוֹם חֲסִי־וְשְׁלוֹם. אִךְ הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ מְלֹא רַחֲמִים, וְכָל הָעוֹלָם מְלֹא רַחֲמֵנוֹת, וְהוּא רוֹצֵה מְאֹד בְּהַעֲלוֹכָם.

עַל־כֵּן צְרִיךְ לְחַזֵּק עֲצַמוֹ מְאֹד בְּעַבְדוּתוֹ בְּכָל מַה שְׁיִוְכַל, אִף אִם הוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, וְיִסְמְךָ עַל רַחֲמָיו הַמְּרַבִּים מְאֹד בְּלִי שְׁעוֹר, כִּי בּוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ, אִף אִם עֲבַר מַה שֶׁעֲבַר. הָעֵבֶר אֵין, וְהָעֵקֶר מְכָאֵן וְלַהֲבִיא לֹא יַעֲשֶׂה עוֹד, וְיִהְיֶה שָׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה עַל־כְּלִי־פָּנִים, הֵן בְּמַחֲשָׁבָה וְהֵן בְּמַעֲשֶׂה. כִּי גַם הַמַּחֲשָׁבָה שֶׁל אֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ הִיא גַם־כֵּן עֲשִׂיָה, כִּי גַם בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָה יֵשׁ מַחֲשָׁבָה, וְצְרִיךְ לְהִיּוֹת שָׁב וְאֵל תַּעֲשֶׂה בְּמַעֲשֶׂה וּבְמַחֲשָׁבָה בְּנ"ל. וְמַה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִמוֹ מִמִּילָא, אֵל יַחֲוֶה וְאֵל יִסְתַּכַּל עַל זֶה כָּלֵל.

וְדַע: שְׁעַקֵר הַתְּשׁוּבָה־הַשְּׁלֵמָה הִיא, כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת מְמַשׁ שֶׁהָיָה מְקַדֵּם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד לְפִי מַה שֶׁעֲבַר עָלָיו בְּיָמָיו הַקּוֹדְמִים, וְכַשֶּׁעוֹבֵר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעֲנִינִים שֶׁהָיָה מִתַּחֲלָה מְמַשׁ, וְעַכְשָׁו פּוֹנֵה עֵרָף מֵהֶם, וְכוּפָה יַצְרוּ לְבַלִּי לַעֲשׂוֹת עוֹד מַה שֶׁעָשָׂה - זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה־הַשְּׁלֵמָה/ וְרַק זֶה נִקְרָא 'תְּשׁוּבָה'".

וְכֵן אֵיתָא בְּשִׁיחוֹת־הַר"ן ע"א, בְּעֵינֵן 'פְּגַם־הַבְּרִית': "בְּעֵינֵן מַה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהרֵי־הַקֹּדֶשׁ (ח"א קפח, ר"ט): "שְׁעַל פְּגַם־הַבְּרִית, בְּפִרְט מָאֵן דְּאוּשִׁיד זְרַעָא בְּרִיקְנָא (מוֹצִיא יָדַע לְבַטְלָה) חֲסִי־וְשְׁלוֹם וְכוּ', אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה". אָמַר רַבְּנֵי ז"ל: שְׁאֵין הַדְּבַר כֵּן, רַק עַל הַכֹּל מוֹעִיל תְּשׁוּבָה. וְאָמַר: שֶׁבְּזֶה הַמַּאֲמָר זֵהר אֵין שׁוּם אָדָם מְבִיֵן הַפְּשֻׁט רַק הוּא לְבַד, וְהַכֹּלל שֶׁבְּאֵמֶת מוֹעִיל תְּשׁוּבָה בּוֹדָאִי עַל חֲטָא זֶה, אֲפִלוּ אִם הָרַבָּה לְפִשַׁע חֲסִי־וְשְׁלוֹם בְּזֵה.

וְכַבֵּר מְבָאֵר בְּסַפְרֵים הַנְּדַפְּסִים כְּבֵר (ח"ב טו ה"ב): שְׁעַקֵר הַתְּשׁוּבָה הוּא, לְבַל יַעֲשֶׂה עוֹד מְכָאֵן וְלַהֲבִיא. וְהוּא מְכָרָה לְעֵבֶר בְּאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעֲנִינִים שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה וְלַהֲתַנְּסוֹת שָׁם. וְכַשֶּׁמְרַחֵם עַל עֲצַמוֹ עַכְשָׁו וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה עוֹד מַה שֶׁעָשָׂה מְקַדֵּם וּמְשַׁבֵּר תַּאֲוָתוֹ, זֶהוּ עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה".

וְסִיעֵתָא לְדַבְּרֵינוּ, עַיִן לְהִלְךְ מַה שֶׁהִבְאֵנוּ בְּזֵה מְלִקוּטֵי־הַלְכוֹת/ הַלְכוֹת חֲלָבִינְדָם, עַל־פִּי תוֹרָה ח"א יט ה"ג, בְּעֵינֵן 'שׁוֹנְג וּמִזִּיד'.

נ"ב: כְּתַבְנוּ הַכֹּל לְפִי קֶצֶר דַּעֲתָנוּ, וְלֹאֲנָשִׁים כְּעַרְפָּנוּ לְעוֹבְדָא וְלַמַּעֲשֶׂה, כְּפִי הַמּוֹבֵן מִשְׁאַר הַמְּקוֹמוֹת הַנִּל בְּסַפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל - כִּי בְּאֵמֶת אֵין־אֲפָשֶׁר לְהַשִּׁיג לְאִשׁוּרוֹ וְלְבוֹא לְעַמֵּק דַּעֲתוֹ וְתַכּוּנָתוֹ, אֲפִס קֶצְהוֹ שֶׁל דְּבַר אֶחָד מְדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל - וְכַמְאָמַר הַכְּתוּב (אֵיב כג, א): "מִי יִתֵּן יְדַעְתִּי וְאִמְצָאָהוּ אָבוֹא עַד תַּכּוּנָתוֹ". וְמִי שֵׁישׁ לוֹ לֵב רַחֵב, יְבוֹא וְיִבְאֵר יוֹתֵר וְיוֹתֵר].

לה. לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, תַּלְבִּזְדָם א, ו - עַל־פִּי הַתּוֹרָה 'תַּפְּלָה לְחַבְּקוֹק' בְּסִימָן י"ט.

והם בחינת **'שונג ומזיד'** - שהם בחינת **'לבן ועשו'**, בחינת (בראשית ב, ט"ז): **"עץ הדעת טוב ורע"**, ובחינת **'שבעים עממין שהוא רע לגמרי'**.

פי לבן הארמי - הוא בחינת התגברות ה'רע שבתרגום, שהוא **"עץ הדעת" הנ"ל**, כמו שכתב רבנו גרוניאיר שם (סימן יט) - **שעל-כן לבן הארמי קרא לו** (שם לא, מז): **"יגר שהדיתא"** [גל העדות].

ועל-כן אף-על-פי שהוא **'קלפה קשה מאד'**, פי **קלפת "עץ הדעת" קשה מאד**, אף-על-פי-כן עדין יש בו **'טוב הרבה'**, ועל-כן **'לבן'** נמצא בו **'טוב הרבה' כנ"ל**.

וזהו בחינת 'שונג' - 'שונג' הוא מ'**"עץ הדעת טוב ורע"**, מבחינת **'תרגום'**, כמו שכתב רבנו שם בפסוק **"תפלה לחבוק הנביא על שגינות"** (חבוק ג, א), שפרש רש"י בתרגומו, עין-שם [צלוחא דצלי חבוק נביא, פד אתגלי ליה על ארפא דיהב לרשיעיא, דאם יתובון לאורייתא בלבב שלים, ישתביק להון, ויהון כל חוביהון דחבו קדמוי, הא כשלותא].

אבל עשו' - "הוא זהמא דדהבא" (זהר תזריע נא. מצדע נו. תקוני-זהר קכח: [פסלת הזהב], בחינת **'רע הכולל שאין בו שום טוב' כנ"ל**.

וזה בחינת 'מזיד' - פי ה'מזיד', האדם עושה על-ידי רתיחת-הדמים, בזדון, בכעס, ברציחה - שזה בחינת **'עשו' כנ"ל**. ועל-שם-זה נקרא **'מזיד'**, על-שם **'רתיחת-הדמים'**, בבחינת (בראשית כה, כט): **"ויזד יעקב מזיד"**, שמשם **'יניקת עשו'**, כמו שכתוב שם (שם כה, ל): **"הלעטיני נא מן האדם האדם הזה" וכו'**.

אבל השונג - האדם עושה על-ידי **'כבודות'**, על-ידי **'החלבים'** שהם בחינת **'לבן'** - שהם מכבידים על הגוף וסותמין דעתו, עד שנופל לבחינת **'שנה'**, בחינת **'תרדמה'**, שהוא בחינת **'שכחה' - ועל-ידי זה שוכח ועושה האסור בשונג**.

וזה שמצינו: **שבכל מסכת פרייתות ובשאר מקומות הש"ס, דרך התנא תמיד כפרוזה לדבר משונג**, הוא מציר אותו ב'**אכילת חלב**', כמו שאמרו שם (פרייתות יא:): **"אמרו לו: אכלת חלב וכו'".** וכן בכל המסכת, עין-שם - פי **'חלב'** הוא בחינת **'לבן'**, בחינת **'שונג' כנ"ל**.

וזה שכתוב בספרים: ש'התשובה' קשה על ה'שונג', יותר מעל ה'מזיד'.

ובאמת, בודאי: **'ה'מזיד' אף-על-פי-כן חמור מאד מן ה'שונג'**. אך יש בזה אפנים - פי באפן אחר **'קלפת לבן' קשה מאד**, הרבה יותר מ'**קלפת עשו'**.

פי לבן' - בא בערמה ובמרמה ובתחבולות - עד שמסתיר ומערבב דעתו ואין יכול לשמר מפניו כל-כך. וזה בחינת ה'שונגות' שמכשילו בלא דעתו. ועל-כן קשה מאד לצאת מפניו כי-אם בסיוע גדול מלעלא.

אבל עשו' - שהוא בחינת 'מזיד' שהוא בא בדציקה' - אזי אפשר לחגר מתניו ולהתגבר, ללחם עמו, להרגו ולהכניעו. אמון, בן יהי רצון.

לו. לקוטי-הלכות, תערוכות א, ט"א יב - על-פי התורה תפלה לחבוק' בסימן י"ט.

וזה בחינת **'ספק דאורייתא'**, שהוא בחינת **'תרגום'**, בחינת **"עץ הדעת" - פי ה'ספקות' הם בחינת 'שונגות'**, שהם מ'**הסתרת הידיעה' וערבוב הדעת'**, שמזה באים ה'**ספקות' וה'שונגות'**, שהם בחינת (בראשית ב, ט"ז): **"עץ הדעת טוב ורע"**, שמשם בא **'ערבוב הדעת'**, פמובא לעיל בהלכות **'חלב ודם' (הלכה א - מובא לעיל)**.

פי הוא בחינת **'תרדמה ושנה'**, שהוא **'הסתלקות המחין'**, שמשם באין ה'**ספקות' וה'שונגות'**.

וכן מובא שם בדברי רבנו בפרוש (ח"א יט): **"שהשונגות, הם בבחינת עץ הדעת"**.

וזהו גם-כן בחינת ה'**ספקות' כנ"ל - פי ה'ספק' הוא 'ממצע בין טוב לרע' - פי הוא מספק אם הוא 'טוב' או אם הוא 'רע'**.

ועל-כן (ביצה ג: ועוד): **"ספק דאורייתא לחמרא" - פי הוא בחינת 'תרגום' הסמוך לרע-הכולל, בחינת 'אסור דרבנן', מאחר שהוא מספק ב'אסור תורה', שפשה'אסור ודאי', הוא רע-הכולל לגמרי.**

על-כן גם כשנוכח **'ספק אסור'**, ויצא מ'ודאי אסור' ל'**ספק'**, דהינו: מבחינת **'רע לגמרי'**, לבחינת **"עץ הדעת"**, ש'מערב טוב ורע' כנ"ל - עם-כל-זה, הוא בחינת ה'**'רע' שוה עם הטוב'**, פי **"הספק, פמחצה על מחצה דמי"** (עין כתבות טז: ועוד).

ועל-כן אף שאינו רע לגמרי' - אף-על-פי-כן הוא אסור בבחינת **'אסור עץ הדעת'**, בחינת **'לשון תרגום' שלא נתברר - פי הוא 'סמוך לרע-הכולל'**,

שָׁהוּ בְּחִינַת 'אָסוּר דְּרַבְּנָן'. וְכֵן יֵשׁ דְּעוֹת: "שִׁפְסַק דְּאוּרֵיתָא הוּא שָׁוֵה עִם אָסוּר דְּרַבְּנָן".

אָבֵל (שם): "סַפְק דְּרַבְּנָן לְקַלָּא" - כִּי הוּא בְּחִינַת רַבּוֹ טוֹב, מֵאַחַר שֶׁאִפְלוּ 'וְדאי' אָסוּר דְּרַבְּנָן אִינוּ אָסוּר, כִּי־אִם בְּבְחִינַת 'תְּרַגּוּם' שֶׁהוּא מְעַרְב טוֹב וְרַע'.

וְעַכְשֵׁיו שֶׁהוּא 'סַפְק אָסוּר דְּרַבְּנָן', וְיֵצֵא מִבְּחִינַת 'וְדאי' לְבְּחִינַת 'סַפְק' הַנ"ל, שֶׁהוּא גַם־כֵּן מְחַצֵּה עַל מְחַצֵּה' - נִמְצָא: שֶׁרַבּוֹ טוֹב, וְהוּא "שָׁוֵה עִם סַפְק סַפְקָא דְּאוּרֵיתָא, שֶׁהוּא גַם־כֵּן מְתָר" - מֵאַחַר שֶׁרַבּוֹ לְהַתָּר' וְכוּ', כִּי גַם כָּל דְּבָרִים הַמְתָּרִים, הֵם בְּחִינַת 'רַבּוֹ טוֹב' וְכוּ'. (עֵינן בְּפָנִים בְּאַרְיִכוֹת).

וְעַל־כֵּן מְצִינּוּ: "שִׁאָסוּר דְּרַבְּנָן חָמוּר מֵאָסוּר דְּאוּרֵיתָא", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (עֲרוּבִין כ"א): "חָמוּרִים דְּבָרֵי סוּפְרִים יוֹתֵר מִשְׁל תּוֹרָה" - אַף שֶׁלְּדִינָא בּוֹדאי 'אָסוּר דְּאוּרֵיתָא' חָמוּר הֵרֵבָה יוֹתֵר, כִּי "סַפְק דְּאוּרֵיתָא לְחִמְרָא, וְסַפְק דְּרַבְּנָן לְקַלָּא" - אֵךְ יֵשׁ בְּזֶה אִפְּנִים בְּבְחִינַת 'שׁוּגַג וּמְזִיד', שֶׁבְּאִפְּן אֶחָד 'שׁוּגַג' חָמוּר מִן ה'מְזִיד', כִּי 'קַלְפַת עֵץ הַדְּעַת' קָשָׁה בְּיוֹתֵר, כִּנ"ל בְּהַלְכוֹת חֵלֶב (הַלְכָה א - מוּבָא לְעִיל).

כְּמוֹ כֵּן בְּבְחִינַת זֹה: 'אָסוּר דְּרַבְּנָן' חָמוּר מֵאָסוּר דְּאוּרֵיתָא. וְכֵן בְּבְחִינַת זֹה: 'סַפְק אָסוּר' חָמוּר מֵאָסוּר וְדאי, כְּמוֹ שֶׁמוּבָא (רַמ"א, אַרְבַּח־חַיִּים, תְּרַג): "כִּי אֲשֶׁם תְּלוּי בִּיקָר מַחְטָאת" - כִּי ה'סַפְק' הוּא בְּבְחִינַת "עֵץ הַדְּעַת" שֶׁהוּא 'קַלְפַת קָשָׁה בְּיוֹתֵר' כִּנ"ל, וְכוּ'.

וְזֶה (קַהֲלַת יב, יד): "כִּי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יִבֵּא בְּמִשְׁפָּט" וְגו' - הֵינּוּ: שֶׁאִפְלוּ ה'שְׁגָגוֹת' אֲרִיכִין לְתַקּוֹן, כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "עַל כָּל נַעֲלָם - אִפְלוּ הַשׁוּגַג".

הֵינּוּ כִּנ"ל: שֶׁתַּקּוֹן הַשְׁגָּגוֹת, הוּא בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוּן־הַקֹּדֶשׁ' עַל־יְדֵי 'לְשׁוֹן תְּרַגּוּם', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'שְׁלֵמוֹת תּוֹרָה־שֶׁבִּכְתָּב' עַל־יְדֵי 'תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה'. (עֵינן בְּפָנִים)

וְזֶהוּ (קַהֲלַת שָׁם): "אִם טוֹב וְאִם רַע" - שֶׁהוּא בְּבְחִינַת "עֵץ הַדְּעַת" שֶׁהוּא מְעַרְב טוֹב וְרַע, כִּנ"ל.

"וְקַמֵּץ הַפֶּה" (וַיִּקְרָא ה. ב)

לז. ח"א נד, ה-בסוף - ה'פח'המְדַמָּה' בָּא עַל־יְדֵי 'לְשׁוּן־הָרַע' - כִּי 'פח'המְדַמָּה' הוּא 'פח'ה הַבְּהֵמִיּוֹת, כִּי גַם 'בְּהֵמָה' יֵשׁ לָהּ זֶה ה'פח'ה

הַמְדַמָּה'. וְה'מוֹצֵיא דְּבַה', נוֹפֵל ל'בְּהֵמִיּוֹת', וְעַל־כֵּן כֵּן נִתְגַּבֵּר עָלָיו 'פח'המְדַמָּה', 'פח'ה הַבְּהֵמִיּוֹת' - כִּי "מוֹצֵיא דְּבַה הוּא כְּסִיל" (מְשַׁלֵּי י, יח).

וְכִשְׁה'דְּעַת' נִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ - נוֹפֵל מ'אֲהַבַת הַשָּׁם־יִתְבָּרַךְ' ל'אֲהַבַת הַבְּהֵמִיּוֹת', בְּבְחִינַת (הוֹשַׁע ד, ו): "כִּי אַתָּה הַדְּעַת מְאֹסָתָ, וְאַמְאָסָךְ מִכֶּהֵן לִי".

"פֶּה" - הֵינּוּ בְּחִינַת (יִשְׁעִיָה מֵא, ח): "אֲבָרְהֵם אֲהַבִּי", בְּחִינַת (תְּהִלִּים קי, ד): "אַתָּה כֶּהֵן", בְּחִינַת (וַיִּקְרָא ה, יב): "וְקַמֵּץ הַפֶּה" - כִּי עַל־יְדֵי 'פָּגַם־הַדְּעַת', נוֹפֵל מ'אֲהַבּוֹת־דְּקַדְשָׁה', שֶׁהֵם בְּחִינַת 'פֶּה'.

[נ"ב. 'קַמֵּץ־קַמֵּצָה' הוּא בְּחִינַת 'אֲהַבָה', עַל־יְדֵי ה'פֶּה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד'. כְּמוֹ דְּאֵיתָא ב'תַּקּוּנֵי־זִהְר' (ה): "אֲהַבָה דְּאֵיחֵי קַמֵּץ רַחֲמִי". וְעוֹד שָׁם: "קַמֵּץ מִיִּמִּינָא, וְקַמֵּץ הַפֶּה מִשָּׁמַיִם". וְעוֹד (יט): "וְהֵאֵי נְקוּדָה וְכוּ' אֲתַקְרִי קַמֵּץ, קוּמֵץ סְתִימ, בְּגִין וְקַמֵּץ הַפֶּה מִשָּׁם מְלֵא קַמֵּצוֹ". וְעוֹד (כ"ו): "וְנְקוּדָה דִּילָהּ קַמֵּץ, דְּאֵתְמַר בֵּיהּ וְקַמֵּץ הַפֶּה, וְכִהְנָא אֵיחֵו לִיִּמִינָא".]

שֶׁעַל־יְדֵי 'לְשׁוּן־הָרַע', נִתְקַלְקַל וְנִפְגַּם בְּחִינַת 'אֲהַבָה־דְּקַדְשָׁה'. וְאֵז מִתְגַּבֵּר עָלָיו 'פח'המְדַמָּה', 'פח'ה הַבְּהֵמִיּוֹת, בְּבְחִינַת (הוֹשַׁע שָׁם): "נִדְמּוּ עַמִּי מִבְּלֵי הַדְּעַת". "נִדְמּוּ" - הֵינּוּ 'פח'המְדַמָּה'.

וְ"מוֹצֵאי דְּבַה" (בַּמְדַּבֵּר יד, לז) - עַל־יְדֵים נִתְקַלְקַל וְנִפְגַּם בְּחִינַת 'אֲהַבָה־דְּקַדְשָׁה', שֶׁהוּא בְּחִינַת: "וְקַמֵּץ הַפֶּה", כִּנ"ל.

"וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חָטָא עָלֶיךָ" (וַיִּקְרָא ה. ה) - עַנְיַן ה'וֹדוּי' עַל הַקְּרָבָן -

לח. ח"א נה, א-ה - נִמְצָא לְעִיל בְּפָסוּק (וַיִּקְרָא א, ב): "אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם קְרָבָן לָהּ".

"אֲשֶׁם הוּא אֲשֶׁם אֲשֶׁם לָהּ" (וַיִּקְרָא ה, יט)

לט. לְקוּטֵי־הַלְכוֹת, שְׁבוּעוֹת ב, נד - וְעַל־כֵּן אֲרִיכִין לְכַבֵּד גַּם אֵת הַזָּקֵן בְּשָׁנָיִם, אַף־עַל־פִּי שְׁאִינוּ חָכֵם, וּבְלִבָּד שְׁאִינוּ רָשָׁע שֶׁהוּא זָקֵן אֲשֶׁמֵאִי (קְדוּשִׁין ל"ב) - "אֲשֶׁם רָשָׁע וְעַם־הָאָרֶץ". רַש"י.

וְעַקֵּר הַזָּקֵן אֲשֶׁמֵאִי שֶׁהוּא ה'רָשָׁע', הוּא הַחֹלֵק עַל הַצַּדִּיק - כִּי בְּאֵמַת כָּל יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ 'צַדִּיקִים', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יִשְׁעִיָה ס, כ"א): "וְעַמּוֹד יִשְׂרָאֵל כָּלָם צַדִּיקִים" - כִּי יֵשׁ בְּכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל 'נְקֻדָּה־טוֹבָה' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק'.

אָבֵל מַחְמַת מַעֲשֵׂיו שְׁאִינֵם כְּרָאוּי - נִתְפָּסָה וְנִתְעַלַּם בְּחִינַת 'צַדִּיק' שְׁבוּ, שֶׁהוּא ה'נְקֻדָּה־טוֹבָה' שְׁבוּ.

ועל־כן עקר תקוון כל האדם - הוא הצדיק־האמת שהשלים מעשיו בתכלית השלמות, וכל הנקודות טובות שהוא בחינת נקודות צדיק, כלולים בו. וכל מי שנכלל ומקרב אליו, מאיר בחינת הנקודה־טובה שבו, ועל־כן גם הוא בכלל צדיק.

אבל החולק על הצדיק - עוקר עצמו משרשו, ואין יכול להאיר בו בחינת צדיק שבו. ועל־כן הוא דיקא נקרא רשע, שהוא הפך הצדיק, מאחר שנתרחק ונתהפך מהצדיק, ונתעלם נקודתו הטובה ששרשה וחיותה מהצדיק־האמת כנ"ל.

וזהו בחינת זקן אשמאי שהוא הרשע - כי עקר הרשע, הוא החולק על הצדיק והוא הפך הצדיק. ועל־כן הוא רשע, כי הפך הצדיק הוא רשע וכנ"ל.

ויש לרמז: שבשביל זה קראוהו את הרשע והחולק בשם זקן אשמאי - לרמז: שעקר הרשע הוא החולק על הצדיק־האמת, שנקרא בשביל זה זקן אשמאי, הפך הנסמכין על הצדיק־האמת, שעליהם נאמר (תהלים לד, כג): "פודה ה' נפש עבדיו, ולא יאשמו כל החוסים בו".

אבל זה החולק עצמו מהצדיק־האמת, הוא נקרא אשמאי, לשון אשם - הפך החוסים בצל הצדיק האמת, שהם בבחינת: "ולא יאשמו כל החסים בו". אבל החולק הוא נקרא אשמאי, כי הוא "אשם אשם בה" (ויקרא ה, יט), ובתורתו הקדושה - מאחר שחלק עצמו מהצדיק־האמת, שהוא שרש וחיות הכל.

וזה בחינת מה שהתודו על שפגמו וחלקו על יוסף, שהוא בחינת הצדיק־האמת - אמרו (בראשית מב, כא): "אבל אשמים אנהנו על אחינו וכו' - כי זה עקר האשם, פשחולקין על הצדיק־האמת וכנ"ל, הפך: "ולא יאשמו כל החסים בו" כנ"ל.

"והשיב את הגזלה אשר גזל, או את העשק אשר עשק" (ויקרא ה, כג)
- חמו 'אסור גזלה' -

מ. ח"א נט, ט - הגוזל את חברו, גורם דם נדה לשכינה, בבחינת (יחזקאל ז, יט): "וזהבם לנדה".

בשביל זה נקרא גזלה בחינת בגד, כמו שפתוב (ישעיה כד, טז): "ובגד בוגדים בגדו" - הינו פגם הבגדים, בחינת (שבת קיג): "שנמצא רבב על בגדיו", בחינת פגם־הברית.

מא. ח"א לה, א - דע: פי תשובה היא לשוב את הדבר למקום שנטל משם. והוא בחינת "זרקא", המובא בזהר־הקדוש (תקוני־זהר מג, ס. פו: ועוד): "דאזדריקת לאתר דאתגטילת מתמן". ומאן ההוא אתר, הוא חכמה, שהוא שרש כל הדברים, כמו שפתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית".

[ב'לקוטי־הלכות, גזלה ג, ג: התשובה על כל החטאים, הוא בחינת תקוון הגזלה והעשק אשר גזל ועשק את הקדוש־ברוך הוא וכנסת־ישראל על־ידי חטאיו. ועל־כן איתא בזהר־הקדוש ומובא בדברי רבנו ז"ל (ח"א לה, א): "שתשובה הוא בחינת זרקא, דאזדריקת לאתר דאתגטילת מתמן" - הינו: להחזיר את הדבר למקום שנטל משם].

מב. ח"א נט, ה - כל הנפשות שרשם בעשירות, בבחינת (דברים כד, טו): "ואליו הוא נושא את נפשו". בשביל זה "הגוזל ממון ישראל, פאלו גוזל את נפשו" (בבא־קמא קיט.).

מג. ח"א סט חמו אסור גזלה אפלו במחשבה - הגוזל את חברו, גוזל ממנו בניו, על־ידי שגזל ונטל התנוצצות אור נפשה של אשת חברו שגזל ממנו. וזה שאמרו חז"ל (בבא־קמא קיט.): "הגוזל את חברו, פאלו גוזל ממנו נפש בניו ובנותיו".

וזה סוד פונת הגמרא (בבא־קמא קג.): "הגוזל את חברו שוה פרוטה, יוליכנו אחריו אפלו למדי".

הגמרא היא נעלמת ונסתרת מאד, וזה פונתם האמת: "הגוזל וכו' יוליכנו אחריו אפלו למדי" - הינו 'למודי ה', הינו ה'בנים', כמה שפתוב (ישעיה נד, יג): "וכל בניך למודי ה'" - שצריך להחזיר לו אפלו ה'בנים' שגזל ממנו על־ידי שגזל את ממונו.

ודע: שעל־ידי צדקה, יוכל לתקן ממון גזלה שגזלו על־ידי חמדה.

כי גזלה ממש' - אין לה תקוון עד שישים את הגזלה, וכן "אם גזל את הרבים, צריך לעשות בהממון שגזל צרכי רבים" (ביצה כט.).

אבל אם יש לו ממון גזלה על־ידי חמדה' - זה יכול לתקן על־ידי צדקה' - שעל־ידי צדקה,

יִתְקַיֵּם אֲצִלּוֹ 'מְמוֹנוֹ', אִם שֶׁהִיא שֶׁל 'גְּזֻלָּה' עַל-יְדֵי ה'חֲמֻדָּה'. (עֵינֵי בְּפָנִים בְּאִרְכּוֹת כָּל הַתּוֹרָה).

[בְּשִׁיחוֹת-הַר"ן קִלְג: מִה שֶׁכְּתוּב בַּהַתּוֹרָה (ה"א ס"ט ה"ל) מִגְדֹּל 'אֶסּוּר גְּזֻלָּה וְחֲמֻדָּה אֶפְלוּ בְּמַחְשָׁבָה, פְּרוּשׁ עַל (בְּבִיאֲקָמָא קג): "הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ יוֹלִיכֵנוּ אַחֲרָיו אֶפְלוּ לְמִדֵּי" - דְּהֵינּוּ 'לְמוֹדֵי ה', הֵינּוּ ה'בְּנִים' וְכוּ'. שְׁמַעְתִּי מִפִּי-הַקְּדוֹשׁ שְׁאָמַר: "שִׁבְךָ שְׁמַע שֶׁהָיוּ לְוָמֵדִים בֶּן הַגְּמָרָא הֵנ"ל בְּמָקוֹם שֶׁשְׁמַע"!!].

[בְּחֵי-מוֹהַר"ן כֹּט: בְּשַׁעָה שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל הַמְּאָמַר 'חֲמֵר אֶסּוּר גְּזֻלָּה' סִימָן ס"ט (ה"ל), עָמַד אִז לְפָנָיו אִישׁ עֹשֶׂי רַע אֶחָד שֶׁלֹּא הָיוּ לוֹ בְּנִים. וְאַחַר אֵיזָה יָמִים הִפְצִיר אֶת רַבֵּנוּ ז"ל לְהַתְּפַלֵּל עָלָיו "שִׁיחִיו לוֹ בְּנִים!" - הִשִּׁיב לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: "הֲלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ תּוֹרָה (ה"ל) עַל 'רֹאשׁ-הַשָּׁנָה'! וְלֹא הֵבִין כּוֹנֵנוּ.

וְאַחֲרֵיכֵן נִזְדַּע לוֹ (לְהַעֲשִׂיר ה"ל): שֶׁכּוֹנֵנוּ הוּא: כִּי בְּבִרְסָלָב הָיָה אִישׁ אֶחָד שֶׁיָּרַד מִנְּכֶסֶי, שֶׁהָיָה לוֹ קִנְיָה גְדוֹלָה עַל הַעֲשִׂיר הֵנ"ל שֶׁעָלָה לְמַעֲלָה וְנִתְעַשֶּׂר כָּל-כָּף, וְזֶה זְמַן לֹא כַּפִּיר אֲשֶׁר הָיָה בְּשִׁתְּפוֹת עִמּוֹ, וְהָיוּ לוֹ מַעוֹת הַרְבֵּה יוֹתֵר מִהַעֲשִׂיר הֵנ"ל, וְלִבְסוּף יָרַד מִמִּדְרָגָתוֹ כָּל-כָּף, וְעַל-כֵּן הָיְתָה לוֹ עָלָיו קִנְיָה גְדוֹלָה. גַּם לָקַח אֲצִלּוֹ מַעוֹת מְזַמֵּן וְלֹא הִחְזִיר לוֹ. וְרַמְזוּ לוֹ רַבֵּנוּ ז"ל: "שֶׁבִשְׁבִּיל זֶה אֵין לוֹ לְהַעֲשִׂיר הֵנ"ל 'בְּנִים', כִּמְבָאָר הֵיטֵב בְּמֵאמַר הֵנ"ל.

אִךְ בְּמֵאמַר הֵנ"ל מְבָאָר: שֶׁלְּפַעֲמִים מִתְגַּבֵּר אֶת-עַצְמוֹ בְּקִנְיָה וְחֲמֻדָּה גְדוֹלָה כָּל-כָּף עַל מַעוֹת חֲבֵרוֹ, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה לֹקַח מִמֵּנוּ אִם אֶת 'אֲשֵׁתוֹ'. וְכֵן הָיָה: שֶׁאַחֲרֵיכֵן סָמוּךְ לְפִטְרֵת רַבֵּנוּ ז"ל, צָנָה לְאֲנָשָׁיו: שִׁיאֲמְרוּ לְהַעֲשִׂיר הֵנ"ל: "שִׁיגְרַשׁ אֶת אֲשֵׁתוֹ, וְיִקַּח אִשָּׁה אַחֲרָת, וְיִוָּלֵד בְּנִים!" - וְכֵן עָשָׂה, וְגֵרַשׁ אֶת אֲשֵׁתוֹ אַחַר פִּטְרֵת רַבֵּנוּ ז"ל כִּפְּמָה שָׁנִים.

וּבַתּוֹךְ זֶה הַזְּמַן נִפְטְרָה אֲשֵׁתוֹ שֶׁל הָאִישׁ הֵנ"ל שֶׁהָיָה לוֹ קִנְיָה עַל הַעֲשִׂיר הֵנ"ל, וְאִז לָקַח הָאִישׁ הַזֶּה אֶת אֲשֵׁת הַעֲשִׂיר הֵנ"ל, וְנִתְקַיְּמוּ כָּל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הַמְּרַמְזִים בְּמֵאמַר הֵנ"ל. וְהַעֲשִׂיר הֵנ"ל לָקַח לוֹ אִשָּׁה אַחֲרָת, וְהָיוּ לוֹ מִמֶּנָּה בְּנִים].

מִד. סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ב מִמְּלֶכֶךְ וְקִיָּסָר - אַחֲרֵיכֵן רָאוּ בְּמִין אֵי הַיָּם, וְנִתְקַרְבוּ לָשֵׁם. וְהָיוּ שָׁם 'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי גְזֻלָּנִים', וְרָצוּ לְהִרְגֵם.

וְשֶׁאֲלָה הִיא (ה'בַּת-קִיָּסָר): "מִי הַגְּדוֹל שֶׁבְכֶם?"! - וְהָרָאוּ לָהּ. אָמְרָה לוֹ: "מִה מַעֲשִׂיכֶם?"! - אָמַר לָהּ: "שֶׁהֵם גְּזֻלָּנִים!" - אָמְרָה לוֹ: "אִם אֲנַחְנוּ 'גְּזֻלָּנִים' - רַק שְׁאֵתֵם גְּזֻלָּנִים בְּצִבּוּרָה' שְׁלָכֶם, וְאֲנַחְנוּ 'גְּזֻלָּנִים' עַל-יְדֵי 'חֲקֻמָּה', כִּי אָנוּ מְלַמְּדִים בְּלִשׁוֹנוֹת וּבְכַלֵּי-זְמַר, בְּכֵן מִה בַּעַד כִּי תִהְיֶה אוֹתָנוּ?! הֲלֹא טוֹב שֶׁתִּשְׂאוּ אוֹתָנוּ לְנָשִׁים, וְיִהְיֶה לָכֶם גַּם הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָנוּ!"

וְהָרֵאָתָה הִיא לָהֶם מִה שֶׁבִּסְפִינָה, וְנִתְרַצוּ לְדַבְּרֶיהָ. וְהָרָאוּ הַגְּזֻלָּנִים לָהֶם גַּם-כֵּן כָּל הַעֲשִׂירוֹת שְׁלָהֶם, וְהוֹלִיכוּ אוֹתָם בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁלָהֶם. וְהִסְפִּימוּ: שֶׁלֹּא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים בְּבַת-אֲחַת, כִּי אִם בְּזָה אַחַר זֶה! (הֵינּוּ: שֶׁכָּל הַגְּזֻלָּנִים הֵנ"ל לֹא יִהְיוּ נוֹשְׂאִים אֶת הַשְּׂרָרוֹת הֵנ"ל

כָּלֶם בְּבַת-אֲחַת, רַק הַנְּשׂוֹאִין שְׁלָהֶם יִהְיֶה בְּזָה אַחַר זֶה). גַּם שִׁיבְרָרוּ לְכָל אֶחָד שְׂרָרָה אֲחַת לְפִי הָרְאוּי לוֹ, הַגְּדוֹל לְפִי גְדֻלוֹ וְכוּ'.

אַחֲרֵיכֵן אָמְרָה לָהֶם: "שֶׁתְּכַבֵּד אוֹתָם בֵּינָן טוֹב, נִפְלֵא מְאֹד, שִׁישׁ לָהּ בְּסִפְיָנָה, שִׁאינָה מְסַתְּפֶקֶת מִמֵּנוּ, רַק הוּא טָמוּן אֲצִלָּה עַד יוֹם שִׁיזְמַן לָהּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַזּוּיג שְׁלָהּ!"

וְנִתְּנָה לָהֶם הַיַּיִן ב'שְׁנַיִם-עֶשְׂרֵי גְבִיעִים' וְאָמְרָה: "שֶׁכָּל אֶחָד יִשְׁתֶּה, לְכָל אֶחָד מִהַשְּׁנַיִם-עֶשְׂרֵי!" - וְשָׁתוּ, וְנִשְׁתַּכְּרוּ, וְנִפְלוּ.

וְאָמְרָה לְחֲבֵרוֹתֶיהָ הֵנ"ל: "לָכוּ וְשַׁחְטוּ כָּל אֲחַת אֶת בַּעֲלָהּ!" - וְהִלְכוּ וְשַׁחְטוּ בְּכָל! - וּמִצְאוּ שָׁם עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶג מְאֹד, שֶׁלֹּא הָיָה אֲצִל שׁוֹם 'מְלֶכֶךְ' וְכוּ'.

מִה. סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ג מִחֲגוֹר - וְאָמַר הַנְּאָמָן: "שִׁילִינוּ שָׁם!" - וְלֹא רָצָה [הַחֲגוֹר]. וְהִפְצִירוּ בוֹ, וְהוּא עָקַשׁ אוֹתָם. וְנִסְעוּ מִשָּׁם, וְתַעֲנוּ בַּיַּעַר, וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם 'גְּזֻלָּנִים'.

וְאוֹתָן ה'גְּזֻלָּנִים', נַעֲשׂוּ עַל-יְדֵי: שֶׁהָיָה פַּעַם אֲחַת 'רָעַב', וּבָא אֶחָד לְעִיר, וְהִכְרִיז: "מִי שְׂרוּצָה מְזוֹנוֹת, יָבוֹא אֵלָיו!" - וְנִתְקַבְּצוּ אֵלָיו כַּפָּה אֲנָשִׁים, וְהוּא עָשָׂה בְּעֶרְמָה, וּמִי שֶׁהָיָה מִבֵּין בוֹ שָׂאִין בוֹ צָרָךְ אֵלָיו, דָּחָה אוֹתוֹ.

וְלֹאֲחַד הָיָה אוֹמֵר: "אֲתָה תוֹכֵל לְהִיזוֹת בַּעַל-מְלָאכָה!" - וְלָזָה אָמַר: "אֲתָה תוֹכֵל לְהִיזוֹת בְּרַחֲמִים!" - וַיְבַר רַק 'אֲנָשִׁים חֲכָמִים', וְהִלְךְ עִמָּהֶם לַיַּעַר, וְאָמַר לָהֶם: "שִׁיחִיו נַעֲשִׂים גְּזֻלָּנִים! בְּאֲשֶׁר שְׁמִכָּאן הוֹלְכִים הַדְּרָכִים לְלִיפְסִיק, לְבִרְעֶסְלָא, וְלִשְׂאָר מְקוֹמוֹת, וְנוֹסְעִים בְּכָאן סוֹחְרִים, וְנִגְזָל אוֹתָם וְנִקְבָּץ מַעוֹת!"

וְנִפְלוּ עֲלֵיהֶם! (הֵינּוּ אֵלּוּ הַגְּזֻלָּנִים הֵנ"ל, נִפְלוּ עַל הַבֵּן הֵנ"ל, שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל לִילֶךְ, וְעַל הָאֲנָשִׁים שָׁלוּ, דְּהֵינּוּ הַנְּאָמָן וְהַבַּעַל-עֲגָלָה).

הַבַּעַל-עֲגָלָה וְהַנְּאָמָן, שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְבָרַח בְּרָחוּ, וְהוּא נִשְׂאָר עַל הַעֲגָלָה, וּבָאוּ וְלָקְחוּ הַתְּבָה שֶׁל הַמַּעוֹת, וְשֶׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "לָמָּה אֲתָה יוֹשֵׁב?"! - וְהִשִּׁיב: "שִׁאינִי יָכוֹל לִילֶךְ!"! - וְגִזְלוּ הַתְּבָה וְהַפּוֹסִים, וְהוּא נִשְׂאָר עַל הַעֲגָלָה.

וְהַנְּאָמָן וְהַבַּעַל-עֲגָלָה (שֶׁבְּרָחוּ לְמָקוֹם שֶׁבְּרָחוּ), יָשְׁבוּ עִצְמָם: "בְּאֲשֶׁר שְׁלָקְחוּ פְּרוֹקְלָאדִין [שְׁטַרְיָ-חֹב] מ'פְּרִיָצִים', וְלָמָּה לָהֶם לָשׁוּב לְבֵיתָם, שִׁיּוֹכְלוּ לְבוֹא

בש'שלאות? טוב להם לשאר שם (במקום שברחו לשם), ויהיו בכאן נאמן ובעל-עגלה! וכו' וכו'.

וישב עצמו [החגור], והלך לאותו היער שגזלו אותו שם. כשבא לשם, בחר לו איך גבוה, שהוא סמוך להדרה שיוצאים שם הגזלנים לגזל, ולקח הפול של צדיקים והפול של משגעים וערבם יחד, ופזר אותם על הדרה, והוא עלה על האילן, וישב שם לראות מה יהיה נעשה בהם.

והיו יוצאים שם גזלנים ששלח אותן הגזלן הגדול שבהם הנ"ל לצאת ולגזל, וכשבאו לאותו הדרה, תקף כשדרכו על הפול הנ"ל, נעשו צדיקים, והתחילו לצעק על נפשם: "על שגזלו עד הנה, והרגו פמה נפשות!"

אבל מחמת שהיה מערב שם פול של משגעים - נעשו צדיקים משגעים, והתחילו להתקוטט זה עם זה. זה אמר: "בשבילך גזלנו!" - וזה אמר: "על-ידך גזלנו!"

עד שהרגו זה את זה, והיה שולח פת אחרת, והיה גם-כן הנ"ל. והרגו זה את זה הנ"ל, וכן היה אחר-כך, עד שנהרגו כלם. עד שהבין: שלא נשארו כ"אם הוא בעצמו, עם עוד אחד (הינו: שהפן הנ"ל הבין: שכבר נהרגו כל הגזלנים הנ"ל, ולא נשאר פי אם הגזלן הגדול בעצמו, עם עוד אחד).

וירד מהאילן, וכבד משם את הפול הנ"ל מן הדרה, ופזר את הפול של צדיקים בעצמו, והלך וישב על האילן.

ואותו הגזלן (הינו: הגדול שבהם) תמזה: "ששולח כל הגזלנים, ואין אחד מהם שב אליו!?" והלך הוא בעצמו עם האחד שנשאר אצלו, ותקף כשבא על אותו הדרה (שפזר שם הפן [החגור] הנ"ל, הפול של צדיקים לבדו), נעשה צדיק.

והתחיל לצעק לחברו על נפשו: "על שהרג כל-כך נפשות, וגזל כל-כך!" - והיה תולש קברים, והיה שב בתשובה, ומתחרט מאד.

וכיון שראה (הפן [החגור] הנ"ל שהיה יושב על האילן): שהוא מתחרט ושב בתשובה כל-כך - ירד מהאילן.

כיון שראה הגזלן: שמצא אדם - התחיל לצעק: "אוי על נפשי, כזאת וכזאת עשיתי! אהה! תן לי תשובה!" - ענה לו: "החזר לי התבה שגזלתם

ממני!" - כי כתוב אצלם על כל גזלה, באותו היום שנגזל, ואצל מי נגזל.

אמר לו: "אני מחזיר לך תקף, ואני נותן לך אפלו כל האוצרות של גזלה שיש לי. רק תן לי תשובה!" אמר לו: "תשובתך היא: רק שתלך אל העיר ותצעק ותתודה: אני הוא שהכרזתי אז, ועשיתי פמה גזלנים, והרגתי וגזלתי פמה נפשות!" - זה היא תשובתך!"

ונתן לו [הגזלן הנ"ל להחגור] כל האוצרות, והלך עמו אל העיר, ועשה כן. ופסקו שם באותו העיר: "באשר שהרג כל-כך נפשות - על כן יתלו אותו, למען ידעו!"

מו. ספורי מעשיות, מעשה יב מבעל-

תפלה - ומאחר שהיה העקר אצלם (אצל המדינה של עשירות), הממון - עד שעל-ידי ממון הרבה היו נעשים אלוך - על-כן היה להם חשש מרציחה וגזלה, כי כל אחד יהיה רוצח וגזלן כדי שיהיה נעשה אלוך על ידי הממון שיגזלו!

אך אמרו: "שמאחר שהוא אלוך (הינו: העשיר בעל-הממון הוא אלוך), הוא ישמר מגזלות ורציחות!"

ותקנו עבודות וקרבנות, שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל. גם היו מקריבים בני-אדם, והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל וכו'.

והוא אי-אף-על-פי-כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה - כי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל, היה רוצח וגזלן, כדי שיהיה לו ממון, כי עקר היה אצלם הממון הנ"ל - כי על-ידי הממון יכולים לקנות כל דבר אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם על-ידי הממון (כן היתה סברתם לפי דעתם המשגשת והנבוכה). על כן היה הממון, האמונה שלהם.

מז. ספר-המדות, עניני גזלה - [א] מי

שנפתה לבו לגזל, וכיון שהתיר לעצמו גזלת חברו הרי הוא מוכן לכל חטא ועון, ואין תקנה להסירו מדרך הרעה (גנבה-וגזלה א). [ב] בעון הגזל, הגובאי עולה, ורעב הוה, ובני אדם אוכלין בשר בניהם (גנבה-וגזלה ב). [ג] הגזל את חברו שוה פרוטה, כאלו נוטל נשמתו ונשמת בניו ובנותיו, ואפלו גרמא (גנבה-וגזלה ד). [ד] מי שלא הס על

ממון חברו, בידוע שהוא גנב (גנבה ונגזלה ח). **[ה]** עיר שיש בה גנבים, בידוע שהרב אוהב שחד (גנבה ונגזלה יב). **[ו]** על־ידי דברים בטלים, באים גנבים (גנבה ונגזלה יג). **[ז]** מי שמביש פני חברו, לסוף שמקים עדות שקר, כדי שיגזל ממון (גנבה ונגזלה טו). **[ח]** הגוזל את חברו, על־ידי־זה מטמאין אותו בטמאת קרי (ממון יד). **[ט]** על־ידי גנבה, מפסיד את הדעת (גנבה ונגזלה ח"ב ג; דעת ח"ב טז). **[י]** הגנבה, מזיק לעינים (גנבה ונגזלה ח"ב ד; ראיה ח"ב יד). **[יא]** על־ידי גנבה, המשקות מתקלקלון (משקה א). **[יב]** כשמוציא גזלה מתחת יד חברו, כאלו נתן צדקה (צדקה י).

מח. גזלה ה, ב-ג (על־פי לקוטי־מורה"ן ח"א כ, תשעה תקונין) - וזה בחינת (ויקרא ה, כג): **"והשיב את הגזלה אשר גזל, או את העשק אשר עשק"**, "שהוא מרמז על תשובה על כל העונות שבעולם", כמבאר בהרבה 'ספרי־מוסר' (ראשית־חכמה, שער התשובה פ"ב), שהביאו פסוק זה לענין 'תשובה'.

פי ה' בעל־עברה' נקרא 'גזלן', בחינת "גזל אביו ואמו" (משלי כח, כד), "שהם קדשא־בריהוה הוא ושכינתה" (ברכות לה:).

ועל־כן "כל הנהנה מעולם־הזה בהתר, רק שהוא בלא ברכה, נקרא 'גזלן'", בחינת "גזל אביו ואמו" (ברכות שם), מפל־שכן בשנהנה באסור חס־ושלום.

ועל־כן גם ה'יצר־הרע' נקרא 'גזלן וחמסן', כמו שכתוב (תהלים לה, י): **"מציל עני מחזק ממנו ועני ואביון מגוזלו"**, שנאמר על ה'יצר־הרע', כמבאר במדרש בראשית (בראשית־רבה נה, א): **"היש גזלן גדול מזה"** וכו'. וזה בחינת (שם קמ, ב"ה): **"מאיש חמסים תנצרני"**.

ועל־כן תקנו 'תקנת השבים' ביותר ב'דיני גזלה', כמבאר בדברי רבותינו ז"ל בכמה דיני השבת הגזלה, שהקלו עליו **"מפני תקנת השבים"** (גטין פ"ה מ"ה; ועוד).

פי עקר כח התשובה לשוב להשם־יתברך על כל העונות שבעולם - מקבלין רק מ'צדיקיאמת', שעוסקין בזה כל ימי חייהם, ולאחר הסתלקותם,

להשיב הכל להשם־יתברך. וכל התורה שממשיכין ומגלילין לישראל, הכל בשביל להחזירם למוטב, להשיבם בתשובה שלמה. כי זה כל פונתם הקדושה בהתגלות תורתם, להביא את ישראל לידי תשובה ומעשים־טובים.

ועקר תקון התשובה - הוא על־ידי הצדיקים, שמתקנים 'שרש פגם הגזלה' ב'קדשה העליונה'. דחינו: שגם בתפלתם־הקדושה אינם באים בבחינת 'גזלה'.

ועל־כן נקרא: **'תקון הגזלה'** - בחינת: **"והשיב את הגזלה"** וכו' - פי עקר 'תקון התשובה', נמשך רק מבחינת 'תקון הגזלה' ב'שרשה', שהוא מה שאין באים בתפלתם 'בכח', בבחינת 'גזלה', שעל־ידי־זה דיקא ממשיכין תורה בתכלית השלמות, שעל־ידי־זה מחזירין בני־אדם בתשובה (עין בפנים).

"מנל אשר יעשה לאשמה בה" (ויקרא ה, כו)

מט. לקוטי־הלכות, גזלה ה, ז-נסוף - כל העברות והפגמים של כל 'פעלי־עברה' רחמנא־לצלן, נמשך רק מבחינת 'דוחק את השעה', שאינו רוצה להמתין וכו'.

וזה "עקר החטא והפגם של 'אדם־הראשון' וכו' (בראשית־רבה כא, ז; פרי־עץ־חיים, ראשי־השנה, פרק ב). וזהו בחינת 'פגם גזלה' וכו'. ותקונו היה על־ידי 'שבת', כי **"שבת אגין עלוהי"** (זהר תרומה קלח:).

וזה שמסימת 'פרשת גזל' (ויקרא ה, כו): **"לאשמה ב"ה"** - ראשי־תבות (תפלת שחרית שבת): **"ל'א־ל אשר שבת מפל המעשים ביום השביעי, כמובא.**

[מובא בספרי חסידות, ובספר־הקדוש 'מאור־ושמש בפרשתו: שמעתי מהרב־הקדוש 'רבנו מנחם מענדל זצוק"ל מרימנוב' זיע"א: שהמנהג היה מקדם, בפסים הקורא לקרות 'פרשת ויקרא' שמסימת **"לאשמה בה"**, היו הקהל עונין אחריו: **"ל'א־ל אשר שבת מפל המעשים ביום השביעי"**, שהוא ראשי־תבות: **"לאשמה ב"ה"**. עיר־שם ועין גם בספר־הקדוש 'תפארת־שלמה' בפרשתו].

לקוטי תפלות על התורה - פרשת ויקרא

בתוך כך נסתם לבבי באמצע
הדבור, ואני נשאר
משתומם, כמי שנתאלם בתוך
דבריו ממש.

כמו־כן פתאם נסתלק הדבור
ממני, ולבבי אטום,
ומחשבותי תמהים, ואיני יודע מה
לעשות, כי פתאם "נאלמתי לא
אפתח פי כי אתה עשית. נאלמתי
דומיה החשיתי מטוב וכאבי
נעפר".

ונדמיתי כמו "נסוג אהור"
מפך, חלילה, ואתה
כמסתיר פנים ממני.

וכבר גלית אזנינו: שכל־זה
נמשך, על־ידי 'פגם'
אמונה' שנחשב כ'עבודה־זרה'.

ועתה מה אעשה אבי שבשמים
לכפר על־כִּלְיָה, לתקן
ולכפר על כל ההרהורים
והמחשבות־רעות, ורעיונים
המבלבלים העולים על רוחי,
ובפרט על 'הרהורי עבודה־זרה'
שהם 'פגם אמונה', שהם קשים
מהכל.

אוי מה אעשה שתשיב פניך
אלי, ואני אשוב אליך

⊗ [א] לקוטי־תפלות ח"א צח ⊗

(על־פי לקוטי־מזמור ח"א קת, 'זבחי אלקים רוח נשברה')

"אם עלה קרבנו" (ויקרא א, ג)

"אמר רבי שמעון בר יוחאי: לעולם אין העולה באה אלא על
הרהור הלב. אמר רבי לוי: מקרא מלא הוא (יחזקאל ב, לב): 'והעלה
על רוחכם, היו לא תהיה'" (ויקרא רבה ז, ג)

- ענין 'קרבן עולה' -

"זבחי אלקים רוח נשברה, לב
נשבר ונדפה אלקים לא
תבזה".

רבנו של עולם, אתה יודע רזי
עולם ותעלומות סתרי כל
חי, אתה חופש כל חדרי בטן ובוהן
כליות ולב.

אתה יודע, כי אין לי שום
סמיכה ותקנה לטוב אמתי
ונצחי, כי אם על־ידי מה שאני
מפרש שיחתי לפניך בעל
הרחמים.

אבל לפניך נגלו כל תעלומות
לב, ואתה יודע פמה קשה
וכבד עלי גם זה בעצמו, כי
מבלבלים אותי ומונעים אותי מזה
מאד.

ואפלו אם לפעמים, בהמלתך
הגדולה, אתה שולח לי
איזה דבורים, ואני מתחיל לפרש
שיחתי ולבי המר לפניך.

בַּאֲמַת. מְתֵי אֶזְכָּה לָזֶה, "מְתֵי אָבוֹא
וְאֶרְאֶה פָּנַי אֲלֵקִים".

מְתֵי מְתֵי, מְתֵי אֶזְכָּה לְאֻמוֹנָה־
שְׁלֵמָה וְחִזְקָה וּנְכוֹנָה, עַד
שְׁאֶזְכָּה לְפָרֵשׁ שִׁיחָתִי לְפָנֶיךָ
"פָּנִים בְּפָנִים, כַּאֲשֶׁר יִדְבַר אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ", וְלֹא יִהְיֶה שׁוּם מָסַךְ
הַמַּבְדִּיל בֵּינִי וּבֵינֶךָ.

רַחֵם עָלַי בְּעַל הַרְחָמִים, וְזַפְנֵי
וְעֲזֹרֵנִי וְהוֹשִׁיעֵנִי, שְׂאֲרָגִיל
אֶת־עַצְמִי לְהִתְאַנַּח אֲנַחָה גְדוֹלָה
מֵעֵמֶק הַלֵּב בַּאֲמַת, עַל גְּדֹל רַחוּמֶיךָ
מִמֶּךָ עַל־יַדֵּי עֲוֹנוֹתַי הַמְרֻבִּים,
וּבִכְרֹט עַל 'פָּגַם הָאֻמוֹנָה', אֲשֶׁר
עַל־יַדֵּי־זֶה נִסְתָּם פִּי בְּאִמְצַע דְּבוּרֵי,
וְנִכְלַתִּי כְּמוֹ מִשְׁמִים לְאָרֶץ.

זַפְנֵי לְהַרְגִּישׁ כְּאָבִי וּמְכֹאזְבֵי
הָעֲצוּם בַּאֲמַת, עַד
שְׂאֵת־אֲנַח אֲנַחָה אֲמַתִּית מֵעֵמֶק
הַלֵּב, וַיְהִי רוּחִי נֹשֵׁב בְּקִרְבִּי
בַּאֲמַת.

בְּאִפֹּן שִׁיתְעוֹרְרוּ רַחֲמֶיךָ
הָאֲמַתִּיִּים עָלַי. וַיַּעֲלֶה
וַיָּבֵא וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה לְפָנֶיךָ
רוּחִי הַנֹּשֵׁב עַל־יַדֵּי אֲנַחָתִי, כְּאֵלוֹ
הַקְּרִבְתִּי 'קִרְבֵּן עוֹלָה' לְפָנֶיךָ
"שֶׁהִיא בָּאָה לְכַפֵּר עַל הַרְחוּרֵי
הַלֵּב".

וּבַחֲמֻלָתְךָ הַגְּדוֹלָה תִּפְתַּח אֶת
יָדְךָ בְּרַחֲמִים וּבְרַצוֹן,
וְתַחֲזִירֵנִי בְּתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ
בַּאֲמַת.

וְעַל־יַדֵּי הָרוּחַ שְׂאוּצִיא וְהָרוּחַ
שְׂאֲכָנִים בְּשַׁעַת
הָאֲנַחָה, עַל־יַדֵּי־זֶה תִּמְשִׁיךְ עָלַי
הָאָרָה גְדוֹלָה מֵהַשֵּׁם (חַת"ךְ)
הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק: "פּוֹתִיחַ אֶת יָדְךָ
וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רַצוֹן".

וְעַל־יַדֵּי־זֶה תַּחֲתֶךָ וְתִנְסַר אֶת
נַפְשִׁי וְנִשְׁמַתִּי
מִבְּחִינַת 'אֲחֹזר בְּאֲחֹזר', וְתַחֲזִירֵנִי
וְתִשְׁיָבֵנִי אֵלֶיךָ בְּבַחֲיַנַת 'פָּנִים
בְּפָנִים'.

אָבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, אֵל מֶלֶךְ נְאֻמָּן,
אֵל אֻמוֹנָה, אֵתָה יוֹדֵעַ אֶת
כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּעֵינֵי הָאֻמוֹנָה הַקְּדוּשָׁה.

כִּי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וּבְאֵהֱבַתְךָ
הַגְּדוֹלָה אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל,
חֲמֻלָתְךָ עָלֵינוּ וְנִטְעַתְךָ בְּתוֹכֵנוּ
אֻמוֹנַתְךָ הַקְּדוּשָׁה אֲשֶׁר יִרְשְׁנוּ
מֵאֲבוֹתֵינוּ. אֲשֶׁרֵינוּ מַה טוֹב חֲלַקְנוּ,
וּמַה נְעִים גּוֹרְלָנוּ, וּמַה יָּפָה
יִרְשָׁתֵנוּ.

אֵךְ מֵעַצֵּם רַבּוּי עֲוֹנוֹתַי, עֲדִין
עוֹלִים עַל הַלֵּב מְחַשְׁבוֹת

חוץ, שהם פנגד אמונתך הקדושה, אשר זה עקר ההתרחקות והסתרת-פנים, וצרה גדולה מפל הצרות שבעולם, כמו שפתוב: הלא על פי אין אלקי בקרבי, מצאוני כל הרעות האלה."

רחם עלינו מלא רחמים, ברחמים גדולים, ברחמים רבים. ושמרנו והצילנו מעתה, מכל מיני כפירות והרהורים ומחשבות, שהם פנגד אמונתך הקדושה.

רק נזכה לאחז בדרכי אבותינו הקדושים, להאמין בך ה' אלקינו, ובתורתך הקדושה, ובצדיקיך האמתיים, באמונה שלמה זכה ונכונה.

ותהיה האמונה חזקה כלי-כף, כאלו אני רואה אותך תתברך, "עין בעין", באפן שעל-ידי-זה "תהיה יראתך על פני, זו הבושה, לבלתי אחטא" עוד שום חטא ועון, ולא אפגם עוד שום פגם כלל.

ובכל-יעת שירצה לעלות על דעתי חס-ושלום, איזה מחשבה של איזה תאוה ורצון שהוא נגד רצונך, תפל עלי

תכף אימה ופחד ויראה ובושה גדולה מפניך, אשר אתה עומד עלי בכל-יעת ורגע ורואה במעשי ויודע צפון לבי ומחשבותי, פי "מפניך לא אסתר", פי "מלא כל הארץ כבודך". וכמו שפתוב: "אם יסתר איש במסתרים, ואני לא אראנו נאם ה', הלא את השמים ואת הארץ אני מלא".

ואזכה על-ידי תקף האמונה הקדושה, להתפלל ולהתחנן ולהתבודד ולפרש כל שיחתי לפניך תמיד, בלב שלום, ובמחשבה נכונה, שתהיה המחשבה קשורה אל דבורי התפלה, בקשר אמיץ וחזק, בלי שום פגיה, ובלי שום נטיה אל הצד כלל חס-ושלום.

ויהיו כל דברי ושיחתי עמך "פנים אל פנים, כאשר ידבר איש אל רעהו". "פה אל פה אדבר" עמך את כל אשר עם לבבי. ואשפך את נפשי כמים נזכה פניך ה'. ואספר לפניך את כל לבי ברחמים ותחנונים, בדברי חן ורצון ופיוס, בלב נשבר ונדבא באמת, כבן המתחטא לפני אביו.

עד אשר יכמרו רחמיך עלי, ויהמו מעיך על גדל רחוקי

נְסוּג מִמֶּךָ תַּחֲיִינוּ וּבְשִׁמְךָ נִקְרָא. ה' אֱלֹהִים צְבֹ-אוֹת הַשֵּׁיבֵנו, הָאֵר פְּנֶיךָ וְנִשְׁעָה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן."

מִמֶּךָ עַד הַנָּה. וְתַחֲחִיל מֵעַתָּה לְהוֹשִׁיעֵנִי, יְשׁוּעָה שְׁלֵמָה וְאַמְתִּיית לְנִצָּחַת, שְׁאִזְכָּה מֵעַתָּה לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֶמֶת בְּשִׁלְמוֹת. וְתוֹלִיכֵנִי וְתַדְרִיכֵנִי בְּאַמְתְּךָ בְּכֹל עֵת וְרַגְעַי, וְלֹא אֶסוּר עוֹד מִרְצוֹנְךָ יְמִין וּשְׂמֹאל.

וְתַחֲמֹל וְתַרְחֵם עָלַי כְּרַחֲמֵי הָאָב עַל הַבֶּן. וְתוֹשִׁיעֵנִי בְּכֹל-עֵת בְּכֹל מִיָּנַי יְשׁוּעוֹת, וְתִקְרַבֵּנִי בְּכֹל מִיָּנַי הַתְּקַרְבוֹת לְנִצָּחַת, "וְלֹא

הלימוד והתפלה בגליון הזה
 יהא לטובת ולעילוי נשמת איש צדיק תמים
הרה"ג מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
 נלב"ע ח' אלול תשע"ח לפ"ק - תנצב"ה

רבוננו שכל עזכם

הטעמימני

טעם

פסח!